

S a m o b o r

SAMOBORSKI MUZEJ

Izložba "Sto godina planinarstva u Hrvatskoj 1874--HPD--PSH-1974", u organizaciji, izboru gradiva postavu i sa k a t a l o g o m: prof Nađa Anger, prof dr Vladimir Blašković, Ivanka Oslaković, dr Željko Poljak i Ivica Sudnik. Izložba je prikazana od 23.XI 1974.--23.I 1975. Pozivnica.

S a n s k i M o s t

GALERIJA NAIVNIH UMJETNIKA B i H - Narodna biblioteka Sanski Most

Izložba publikacija o naivnoj umjetnosti, prva izložba knjiga i kataloga naivne umjetnosti u Jugoslaviji, dala je do- bar uvid u dio izdavačke djelatnosti domaćih i inozemnih naklad- nika, muzeja i galerija. Inicijator i autor izložbe, Božo B i š- k u p i ć, ističe u predgovoru kataloga da je izložba te vrsti prvi pokušaj u Jugoslaviji a da joj je namjena "da potakne raz- mišljanje i diskusiju o d o s a d a učinjenom i o novim mogućnostima. Ujedno je to i pokazatelj u kojoj su mjeri teoretičari, povjesni- čari umjetnosti i novinari pratili ovu pojavu što se očitovala i traje u suvremeno doba i kroz njegove likovne interpretacije, najposlije da se vidi koji su joj prostor i koliku važnost pri- dali." Izložene 43 knjige i 163 kataloga uglavnom su publikacije jugoslavenskih galerija i muzeja, tako npr. Galerije primitivne umjetnosti iz Zagreba, Galerije likovnih samorastnikov u Trebnju, Galerije samoukih likovnih umetnika u Svetozarevu i dr. K a t a l o g br. 1/1975. izdanje Galerije naivnih umjetnika BiH, na 14 strana s predgovorom Bože Biškupića, uredio Zvonko Merša. Postava izložbe Husein Sarčević. 10.V-17.V 1975.

S i s a k

SISAK I BANIJA U REVOLUCIONARNOM RADNIČKOM POKRETU I USTANKU 1941.

Zbornik, izd. Muzej Sisak, Sisak i Institut za historiju radnič- kog pokreta Hrvatske, Zagreb. Sisak 1974.god., 929 str. i niz reprodukcija.

Zbornik je, kako se u predgovoru navodi, rezultat višego- dišnjih napora, kojima je poticaj dala 30-godišnjica početka os- lobodilačke borbe jugoslavenskih naroda i narodnosti. Težnju da se što svestranije i potpunije obuhvate i obrade bogata povijes- na zbivanja u razdoblju 1919-1941.godine na području Siska i Ba- nije, utjecala je u prvom redu na to da je nastao tako velik broj raznovrsnih priloga u zborniku. S obzirom na sadržaj mogu se po- dijeliti u dvije skupine. U prvoj su skupini brojne pojave, pro- blemi i pojedini vremenski isječci iz povijesti revolucionarnog radničkog pokreta u razdoblju između dva rata, a u drugoj 1941. godina s težištem na pripremama i pokretanju oružane borbe. U

cjelini ovaj zbornik je zapravo povijest Siska i Banije u jednom razdoblju, koje je po mnogočemu imalo presudno značenje.

Da bi se postigao takav cilj, kaže se dalje u predgovoru trebalo je organizirati što širu akciju oko angažiranja i uključivanja autora za pojedine priloge. Istraživanje povijesti revolucionarnog radničkog pokreta, Komunističke partije i NOB-a na ovom području bilo je osjetno zanemareno, te se težilo uključiti što veći broj autora-znanstvenih radnika i sudionika zbivanja - kako bi se postigli i što veći rezultati. Značajno obilježje ovog zbornika jeste veliki udio sudionika povijesnih zbivanja na području Siska i Banije, koji su svojim prilozi - od sjećanja do pokušaja širega i cjelovitijeg obuhvaćanja pojedinih tema - pridonijeli da se potpunije i bolje osvijetle pojedina pitanja. U zborniku su sadržani većim dijelom prilozi znanstvenog skupa "Sisak i Banija 1941", održanog u ljeto 1971.god. u Sisku, te niz radova koji su nastali kasnije. Obzirom na kompoziciju, prilozi u zborniku podijeljeni su na dva dijela. Prvi dio sadrži radove istraživačkog karaktera a drugi sjećanja sudionika. Zbornik je uređio uređivački odbor - Katarina B a b i ć, Bartol B i l i - č i ć, Zlatko Č e p o, Ivan J e l i ć, i Jozo K o v a č e - v i ć, a likovno opremio Marijan J e v š o v a r. Tehnički urednik, Milena M i h a l i n e c.

MUZEJ SISAK

U čast 8.marta pripremljena je izložba goblena i ručnih radova postavljena u Galeriji muzeja i u predvorju kina Željezare Sisak. K a t a l o g u izdanju muzeja s kataloškim popisom i predgovorom kustosa galerije Cačić Branka i kustosa etnografije, Lastrić Olge. Izložbu postavio Muzej Sisak. Pozivnica. Plakat.

GALERIJA MUZEJA SISAK

Postala je tradicija da galerija Muzeja u suradnji s aktivom nastavnika za likovni odgoj u Sisku, svake godine organizira izložbu učeničkih radova u povodu Dana mladosti. Ona je po redu već jedanaesta izložba a tema ovogodišnje je "Trideset godina u slobodi". K a t a l o g izdanje muzeja uređio kustos, Branko Cačić.

MUZEJ SISAK - Odjel revolucije

Izložba "Sisak u slobodi", pripremljena u povodu 30-godišnjice oslobođenja zemlje i Prvog maja, prikazana je u V 1975. Pozivnica.

Slavonska Požega

MUZEJ POŽEŠKE KOTLINE

Travanj:

1. "Gorska služba spasavanja" Slav.Požega od 3.IV - 9.IV 1975.
- Povodom 100-god.planinarstva u Hrvatskoj i 30-god. gorske službe spasavanja. Posjetilaca: 2.318
2. Frane Paro: Linorezi od 19.IV - 27.IV
- Povodom dodjeljivanja nagrade Miroslav Kraljević. Posjetilaca: 1.000.

Svibanj:

1. Kulturni rad u NOB-i (putujuća izložba Muzeja Revolucije u Zagrebu.
- Povodom 30-god. oslobođenja. U izložbenoj dvorani Muzeja Požeške kotline od 30.IV-6.V. Posjetilaca: 900. U Osnovnoj školi u Orljavcu od 6.V - 11.V. Posjetilaca 250. U tvornici "Sloga" od 12.V - 14.V. Posjetilaca 550. U tvornici "Rade Končar" od 15.V - 22.V. Posjetilaca 400. Zatim će ista izložba biti preseljena u tvornicu "Zvečevo" i Osnovnu školu Kutjevo.
2. Ručni radovi Aktiva žena "Elektroslavonije" u Slav. Požegi od 8.V - 12.V. Posjetilaca: 4.504.
3. "Narodne nošnje požeškog kraja" iz fundusa Muzeja.
- Povodom 50-god. njegovog postojanja.

- U čast 50 godišnjice svoga postojanja, muzej je iz svoga fundusa pripremio izložbu - Narodne nošnje Požeškog kraja. Izložbom se želi inicirati potrebu proširenja prostora muzeja, kako bi se u njemu mogli sačuvati i izložiti dokumenti folklora požeškog kraja. Tematska obrada i izbor etnografskog materijala za izložbu - Zdenka Lechner, viši kustos Etnografskog muzeja u Zagrebu. Postav izložbe i katalog, Z.Lechner, E.Geber, D.Sokač-Štimac i I.Štimac. Pozivnica.

Slavonski Brod

MUZEJ BRODSKOG POSAVLJA

Izložba akvarela i crteža, Vanje Radauš, prikazana je od 8.V-9.VI 1975. Pozivnica.

Smederevo

NARODNI MUZEJ

10.jubilarna izložba Podunavske likovne grupe Smederevo, na kojoj je izlagalo 22 autora, prikazana je krajem 1974. god. Likovna grupa danas okuplja umjetnike svih likovnih disciplina -

slikare, kipare, grafičare, keramičare, slikare tapiserija od kojih je većina afirmirana i kroz Udruženje likovnih umjetnika Srbije. K a t a l o g u izdanju Podunavske likovne grupe sadrži kratak predgovor o osnutku i djelatnosti Grupe i opsežne biografske podatke sa brojnim reprodukcijama. Pozivnica.

MUZEJ U SMEDEREVU

Izložba slika Animeša N a n d i j a iz Indije, prikazana je početkom 1975.god. K a t a l o g izd. muzeja uredio L. Pavlović, predgovor Ivan V.Lalić, biografski i kataloški podaci te reprodukcije. Pozivnica.

MUZEJ U SMEDEREVU - Sala muzeja i galerija Metkos

Izložba "Vredne ruke žena smederevskog kraja", otvorena je u čast proslave Osmog marta i prikazana od 7-30.III 1975. Izbor radova za izložbu izvršili - Š.Petrović, politikolog, Lj.Marinković, etnolog i E.Gregović, etnolog. Postav izložbe, Lj.Marinković, E.Gregović i S.Đurović, etnolog. K a t a l o g u izdanju Muzeja s predgovorom Lj.Marinković, i brojnim reprodukcijama uredio dr Leontije Pavlović. Pozivnica.

MUZEJ U SMEDEREVU

Pod pokroviteljstvom Opštinskog sindikalnog veća Smedereva, povodom Prvog maja, ove godine je muzej pripremio 2. izložbu, Radnici likovni stvaraoci amateri - od 25.IV-25.V 1975., sa k a t a l o g o m izdanje muzeja kojeg je uredio dr L.Pavlović. Oprema kataloga i postav izložbe Milenko Ostojić, slikar, konzervator muzeja.

S m i l j a n

MEMORIJALNI MUZEJ NIKOLE TESLE

Memorijalni muzej Nikole Tesle u Smiljanu, otvoren godine 1950. u povodu 100-godišnjice Teslina rođenja, nalazi se u sastavu Muzeja Like Gospić od godine 1964.

Smješten u spomeničko zdanje (parohijska kuća iz druge pol. 19.stoljeća), spomen-zbirka zastupljena sa oko 95 izložaka sastavljenih od nešto osobnih predmeta, fotosa i fotodokumenata za posjetioce iz zemlje i inostranstva je vrlo skromna i blijeda slika.

Iako su pod upravom Muzeja Like u proteklim godinama činjeni odredjeni napori da se spomeničko zdanje i memorijalni muzejski postav osuvremeni, a objekti i okoliš uredi, nisu učinjeni veći rezultati. Zbog toga, kao i zbog 35 000 posjetilaca koji su do sada posjetili Memorijalni muzej Nikole Tesle u Smiljanu, u god. 1973. formiran inicijativom i akcijom Muzeja Like Gospić - Odbor za obilježavanje 120-godišnjice rođenja Nikole Tesle.

Usvajajući tvrdnju da Tesla nije samo lički, smiljanski sin već i jugoslavenski, formirani radni odbor od 37 članova proveo je preko Muzeja Like akcije širih razmjera kojima je svrha da se u godini 1976. na dostojan način obilježi i proslavi 120-godišnjica rođenja N. Tesle. Muzej Like tim povodom je izdao i zamašnu publikaciju sa nacrtom programa te proslave, na 85 strana i sa nizom reprodukcija.

S o m b o r

GALERIJA "MILAN KONJOVIĆ"

U čast 30-godišnjice oslobođenja i pobjede nad fašizmom, otvorena je 25.V 1975. izložba slika Milana Konjovića naslova Pasteli sa poljoprivrednih dobara 1943-1949. Pozivnica.

S p l i t

GALERIJA UMJETNINA

Kruno Prijatelj objavio je, u okviru izdanja Galerije, monografiju o istaknutom dalmatinskom baroknom slikaru Mateju Ponzoniju - Pončunu (1584- nakon 1663), učeniku Palme Mladjeg i Sante Perande, naslova Neobjelodanjeni ciklus slika Mateja Ponzonija-Pončuna - deset malenih kompozicija na svodu iznad glavnog oltara splitske katedrale uokvirenih u pozlaćene barokne okvire. Restauratorska radionica Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu očistila je sva ta platna 1973. godine te se cijeli ciklus može sa sigurnošću pripisati Mateju Ponzoniju. Studija K. Prijatelja daje ikonografsku interpretaciju i stilsku analizu Ponzonijevih slika. Dopunjena je s 15 reprodukcija. Sažetak na talijanskom jeziku. Monografija je tiskana 1974. god. u 1000 primjeraka, izd. Galerije br. 25.

- Izložba slika Jakova Budeše prikazana je tokom veljače 1975. Pozivnica.

- Izložba slika, Dalibora P a r a ć a, prikazana je u toku III i IV. mjeseca 1975. Pozivnica.

- U izložbenom salonu Galerije, 11.VI 75, otvorena je samostalna izložba slika Matka T r e b o t i ć a. Izložena su 24 rada tehnike acryl na platnu. Za izložbu je pripremljen vrlo bogat k a t a l o g. Pozivnica.

- Izložba tempera i crteža, Nikole K o y d l -a, prikazana je tokom srpnja 1975. Pozivnica.

S u b o t i c a

GRADSKI MUZEJ SUBOTICA

IZLOŽBA NOVIH AKVIZICIJA

Već treću godinu uzastopno Gradski muzej u Subotici priređuje između meseca februara i maja izložbu novih akvizicija, tj. svih muzejskih predmeta koji su u toku prethodne godine ušli u muzej putem otkupa, poklona, arheološkim iskopavanjem ili bilo kojim drugim putem.

Praksa je pokazala da je ovakva izložba višestruko korisna. Pre svega, dok kustos priprema predmete svog odeljenja - radi se o kompleksnom muzeju - on ima priliku i obavezu da razmotri da li je svaki predmet prošao kroz neophodan proces zaštite, da li je inventarisan, da li je dobio svoj karton.

Prilika je to zatim, da svaki kustos iznese pred svoje kolege iz drugih odeljenja predmete kojima je njegovo odeljenje obogatilo muzejski fond u toku protekle godine. Sve akvizicije se okupljaju na jednom mestu za uvid i pobliže upoznavanje.

Ipak najvažnija funkcija izložbe novih akvizicija je da prikaže publici, građanstvu, zapravo onima koji odvajaju deo svojih dohodaka da bi finansirali muzej, na šta je utrošen deo dobijenih sredstava. To je dakle neka vrsta vizuelnog "godišnjeg izveštaja" kojim se na očigledan način upotpunjava izveštaj o istraživačkim, naučnim, izložbenim i drugim akcijama.

Za ovakve izložbe ne štampamo ni plakat ni katalog ni pozivnice, a na otvaranje pozivamo pismom kolektive kulturnih institucija, od kojih se neke odazovu u kompletnom sastavu.

Otvaranje ovogodišnje izložbe akvizicija, 18.marta 1975. povezali smo sa koncertom na starom cimbalu i sa puštanjem u rad novog audiovizuelnog uređaja sa automatskim uključivanjem diaprojektora sa kružnim šaržerom i magnetofona.

Izložba je postavljena u otvorenoj prostoriji t.zv. predvorju plave većnice u pet vitrina i na dva panoa. Materijal je raspoređen po odeljenjima, ali bez dalje kategorizacije i naučne intencije. U natpisima i potpisima dato je vrlo malo stručnih karakteristika, a više o načinu prikupljanja o važnosti čuvanja i donošenja predmeta u muzej. Svi su darodavci poimence naznačeni.

Akvizicije arheološkog, etnološkog i istorijskog odeljenja zauzimaju po jednu široku vitrinu. U polovini vitrine arheološkog odeljenja vide se paleontološki nalazi, posebno ostaci mamuta i druga polovina, sa nekoliko predmeta od metala, grnčarije i kosti, dve lobanje i dva fotosa ukazuju na arheološka istraživanja avarske nekropole kod Bačke Topole, čiji je samo simbolički deo izložen.

Vitrina etnološkog odeljenja je ispunjena uglavnom tekstilom. Posebno mesto zauzima pet novih bunjevačkih pregača koje se sistematski skupljaju, zatim nekoliko ponjava i jedna svilena marama. Tu se nalazi i jedan cehovski fenjer iz sredine prošlog veka.

Istorijsko odeljenje izlaže uglavnom fotografije, pisana dokumenta, letke, plakate i brošure iz radničkog pokreta i NOB. Poklonili su ih pojedinci. Posebnu pažnju privlači pribor korišten za štampanje jednog ilegalnog lista, legitimacija i lični pribor jednog poznatog revolucionara.

U jednoj manjoj vitrini su izložena tri srebrna predmeta u stilu secesije i slikarski rad jednog starijeg slikara. Umetničko odeljenje izlaže i po jednu grafiku, uljanu sliku, keramiku i skulpturu savremenih subotičkih umetnika, otkupljene prilikom Oktobarskog salona.

Dve vitrine iako sadrže izvestan broj poklonjenih predmeta, među sobom se u potpunosti razlikuju. Jedna sadrži dvadesetak eksponata svakodnevnog upotrebe, u stanju u kojem ih je jedna seoska škola poklonila muzeju: zardjale pegle, drvene obuće, oštećeni ćupovi, razvaljene stare lampe itd. Legenda ukazuje na to da svaki predmet ma kako beskoristan izgledao, može biti koristan za muzej, i kad vlasnik odluči da ga donese, nije potrebno da ga čisti i doteruje.

Druga je jedna trokrilna vitrina, sa veoma vrednim i brižljivo čuvanim predmetima: violina jednog majstora iz 18.veka; lepeza od slonove kosti sa originalnim crtežom iz 18 veka; ukrasne posude od modrog kristala; minijaturni portreti na kosti. Tu su i tri fotografije jedne sobe sa stilskim nameštajem. Legenda kazuje da su izloženi predmeti samo mali deo kompletnog uređenja sobe prikazane na fotosima, koji je Muzeju poklonila Lifka Eržebet, udovica Lifka Šandora, pionira kinematografije u ovom kraju.

U jednoj vitrini su izložene nove akvizicije stručne biblioteke, a u drugoj sva izdanja muzeja: plakat, katalogi i pozivnice. Izložbu je priredio direktor uz pomoć mlađeg arheologa.

T.Sekelj

Š a b a c

NARODNI MUZEJ

Slikarska izložba "Djura Jakšić 1832-1878" pripremljena je u suradnji s Narodnim muzejem iz Beograda. Izložbu je postavio i otvorio Vladimir Popović, viši kustos Narodnog muzeja Beograd. IV 1975. Pozivnica.

NARODNI MUZEJ - R U "Moša Pijade"

Izložba "Trideset godina pobede", prikazana je u toku V 1975. Pozivnica.

NARODNI MUZEJ - Velika galerija

Retrospektivna izložba slika, Krste A l e k s i ć a, prikazana je od 24.V-4.VI 1975. Pozivnica.

Š i b e n i k

MUZEJ GRADA ŠIBENIKA

U povodu 30.obljetnice boravka ZAVNOHA u Šibeniku, od 14-28.IV 1975. Muzej je prikazao izložbu dokumenata i fotografija "ZAVNOH u Šibeniku". Dokumentaciona građa prezentirana na ovoj izložbi podjeljena je na pet podtema, koje čine kronološku cjelinu - od samog početka djelovanja ZAVNOH-a pa do mijenjanja njegovog imena u naziv "Narodni Sabor Hrvatske", s posebnim akcentom na vrijeme u kojem su ZAVNOH i vlada Hrvatske boravili i djelovali u Šibeniku. K a t a l o g izd. Muzeja s opširnim predgovorom, popisom eksponata i nizom reprodukcija. Pozivnica. Plakat.

T o p o l a

ISTORIJSKI MUZEJ

Na inicijativu jednog broja kulturnih i javnih radnika Topole, Arandjelovca i Beograda, a pre svega seljaka sela Lipovca, počela je sa radom SLIKARSKA KOLONIJA U LIPOVCU, 10.avgusta 1973. godine, prva, ove vrste, na području Šumadije.

Lipovac, sa svojim izvanrednim predelima, pitomo šumadijsko selo u podnožju šumovitog Venčaca, na sredokrači puta Topole i Arandjelovca, rodno selo poznatog književnog kritičara Jovana Skerlića, prihvata sa zadovoljstvom da o svom trošku pruži gostoprimstvo slikarima.

Istorijski muzej u Topoli prihvata se organizacije i pokroviteljstva ove plemenite i kulturne manifestacije i predviđa da Kolonija bude tradicionalna, sa održavanjem svake godine u određeno vreme i okuplja slikare iz cele naše zemlje. Rad Kolonije od 10 do 15 dana u Lipovcu nije njen konačan završetak, predviđeno je da se svake godine organizuje izložba radova iz prethodnih godina, pa tako je i ove održana od 27.IV-15.V u Karadjordjevom konaku, i predstavlja rezultate rada Kolonije u 1973. i 1974.godini. Uz izložbu je štampan i k a t a l o g izdanje Istorijskog muzeja.

Dragić Janković

T r a v n i k

ZAVIČAJNI MUZEJ

Izložba 19 slika, akad.slikara iz Beograda, Radenka Miševića, prikazana je od 7-15.III 1975. Pozivnica s podacima o izlagaču, jednom reprodukcijom i kataloškim podacima.

U suradnji s Konferencijom za društvenu aktivnost žena, prikazana je izložba ručnih radova žena općine Travnik, od 7-15.III 1975. Pozivnica.

T r e b n j e

GALERIJA LIKOVNIH SAMORASTNIKOVA

Izložba skulptura kipara književnika Toneta Svetine, prikazana je od 23.XI-5.XII 1974. Katalog izdanje Galerije, uredio Janez Gartnar. Esej o skulptoru i njegovu djelu, napisao prof. Zoran Kržišnik. Uz kataloške podatke i reprodukcije tiskane su i misli iz "Poezije upora". T. Svetine. Izložbu je postavio dipl.ing. Damijan Mlakar. Pozivnica.

- Izložba izvornog umjetnika, Milana Napa, prikazana je od 25.IV-11.V 1975. Katalog izdanje Tabora slovenskih likovnih samorastnikov, uredio Janez Gartnar. Predgovor napisao Nebojša Tomašević. Kataloški i biografski podaci, 9 reprodukcija. Prijevod tekstova na engleski jezik. Izložbu je postavio Damijan Mlakar, dipl.ing. Pozivnica.

- U razdoblju od 25.IV-11.V 1975. u Galeriji je izlagao i izvorni kipar, Rudi Stopar. Katalog uredio J. Gartnar, predgovorom dr. Mirka Juterška, biografskim i kataloškim podacima i 10 reprodukcija. Prijevod kataloga na engleski jezik. Postav izložbe D. Mlakar. Pozivnica.

T r ž i č

PAVILJON NOB

Izložba djela akad. slikara Kamila Legata prikazana je od 7.II-2.III 1975. Pozivnica.

- Izložba fotografije, članova tržiškog foto kluba, prikazana je od 7-24.III 1975. Katalog pozivnica.

- Izložba akad. slikara, Jožeta Trpina, prikazana je od 28.III-20.IV 75. Katalog - pozivnica u izd. Paviljona.

- Izložba slika, Viljema Jakopina, prikazana je od 22.IV-20.V 1975. Katalog - pozivnica s kratkim uvodnim djelom i biografskim podacima izdanje Paviljona.

- Izložba fotografije, članova kranjskoga foto kino kluba "Janez Puhar", prikazana je od 18.VII-4.VIII 1975. Katalog malog formata, izd. Paviljona s uvodnim tekstom, popisom izlagača i rasporedom otvaranja izložbe.

- Izložba likovnih radova tržiških likovnih amatera, prikazana od 8.VIII-2.IX 1975. praćena je informativnim katalogom s popisom izlagača i kraćim uvodom.

T u z l a

GALERIJA JUGOSLOVENSKEG PORTRETA - Salon 13

Izložba slika, Djoke Mazačića, prikazana je od 25.II-25.III 1975, u izboru 13 slika kojima su obuhvaćene sve četiri majstorove faze. Katalog u izdanju Galerije s predgo-

vorom Azre Begić, uredio Mevludin Ekmečić. Uvodna besjeda katalogu Miloš Radić. U katalog je uključeno i nekoliko prikaza o slikarstvu Mazalića - naslova "Savremenici o Djoki Mazaliću". Pored biografskih i kataloških podataka tiskano je i 13 reprodukcija. Izbor djela za ovu izložbu izvršili su Miloš Radić i Ibrahim Krzović, kustosi sarajevske Umjetničke galerije. Izložena djela iz fundusa sa Umjetničke galerije Sarajeva. Pozivnica. Plakat.

Valjevo

NARODNI MUZEJ

Narodni muzej - Valjevo, u želji da doprinese bližem razmatranju uloge modela i makete u savremenoj muzejskoj postavci, organizovao je i postavio izložbu "Modeli i makete". Na izložbi je eksponirano 20 modela i maketa.

Nema gotovo savremene muzejske postavke na kojoj, radi potpunije obrade teme, pored originalnih eksponata nisu zastupljena i pomoćna muzeološka sredstva - između ostalog i kopija, rekonstrukcija, mulaž, a vrlo često model ili maketa.

Izlaganje ovog pomoćnog materijala u slučajevima kada ne postoji originalan muzejski materijal ili kada ga je zbog njegovih dimenzija i drugih odlika neizvodljivo izlagati, ili, pak, kada je iz rasloga bezbednosti potrebno izložiti njegovu kopiju, ne samo da je opravdano već je i preko potrebno. Tu je osnovna ideja da se posetiocu na neposredan a vizuelno povoljan način ukaže na određene oblike ili određena svojstva objekta koji po koncepcijskoj zamisli autora čini jedan od beočuga postavke, odnosno poruke koja se putem izložbe prenosi posetiocu. U tom smislu i maketa i model, pored originalnog materijala, mogu u punoj meri da doprinesu konačnom uspehu izložbe i njenom oblikovanju u tematsku celinu.

Ova vrsta pomoćnog muzejskog materijala najčešće je zastupljena na postavkama etnografskog, arheološkog, istorijskog i tehničkog karaktera. Ovde srećemo prikaze seoskih ili gradskih arhitektonskih objekata, rekonstrukciju ranijih naselja, modele oruđa, mašina, aparata i sl. Pitanje je, međutim, koliko se daju ili koliko se mogu dati autentične vrednosti iskazane ovim putem i prezentovane na muzejskoj postavci. Polazi se, naime, od toga da muzejska postavka pored naučnog i pedagoškog pristupa mora imati, logično, i svoj dokumentarni karakter koji se mora poštovati u maksimalno mogućim granicama. Ova misao navodi nas i na terminološko razvrstavanje odnosno na pitanje šta je model a šta maketa. Uobičajeno je da se maketom nazivaju arhitektonski objekti, a modelom umanjena oruđa, transportna sredstva, mašine i sl.

Čini se, međutim, da ovde treba praviti razliku. Pod terminom "Maketa" mogli bismo svrstati sve one umanjene objekte koji nemaju trajnu dokumentarnu vrednost (niti im to mora biti krajnji cilj). Primera radi navodimo rekonstrukciju nekog starog naselja koja je urađena na bazi rezultata prethodnih istraživanja, ali rekonstrukciju za koju se ne može garantovati da je u svim elementima (u pogledu tehnologije, materijala, proporcija i sl.) apsolutno verna svome nekad postojećem originalu. Ili putem makete dat

Narodni muzej Valjevo - izložba Modeli i makete

tipološki prikaz nekog arhitektonskog izraza (moravska ili kosovska kuća na pr.) gde je dat osnovni tip a ne odabrani autentičan objekat.

Nasuprot tome, model mora biti umanjeni objekat situiran na određenom mestu i sa svim svojim autentičnim obeležjima. Osim svog eventualnog gabaritskog sloja (koji je oku nedostupan) on i vizuelno, i u materijalu, i u proporcijama i u odnosu na eventualno zahvaćenu spoljašnu sredinu (ambijent, eksterijer) mora imati sva svojstva autentičnog objekta, baš kao i model motora koji se može staviti u pokret. Drugim rečima dva su njegova - vizuelni i dokumentarni pristup. Ovo je naročito važno kod izrade modela onih objekata koji se iz bilo kojih razloga ne mogu trajno očuvati i od kojih kao jedini trag ostaje model i arhitektonska dokumentacija.

Ova i neka druga pitanja - pitanje prezentacije makete i modela na muzejskoj postavci, pitanje razmera modela ukoliko se izlaže više objekata, pitanje pratećeg i drugog materijala - bila su povod ovoj izložbi. Sa namerom da se bliže razjasni uloga modela i makete u savremenoj muzejskoj postavci, Narodni muzej u Valjevu organizovao je krajem marta t.g. i razgovore zainteresovanih muzejskih radnika na ovu temu.

Sa uverenjem da bi razmena mišljenja o ovoj temi koristila daljem muzeološkom radu, Muzej je organizovao razgovore zainteresovanih muzejskih radnika na temu "Model i maketa u muzeju". Razgovori su održani 28.III 1975.g. u prostorijama Narodnog muzeja - Valjevo. Uvodno izlaganje podneo je Đorđe Tešić, autor izložbe. Izložba je prikazana od 24.I 75.- 31.III 75.

Đorđe Tešić

NARODNI MUZEJ - Muselimov konak

Samostalna izložba 10 slika i 40 crteža, Save V. L a b a n a, u selekciji akad. slikara Ljube Popovića, prikazana je od 7-11.II 1975. Mali k a t a l o g izdanje muzeja s predgovorom M.Radovića i kataloškim popisom.

- Povodom 30.godišnjice AFŽ-a Srbije i Medjunarodne godine žena Muzej je pripremio izložbu naslova "Žene Valjeva - slikari". K a t a l o g izdanje Muzeja sadrži kataloške podatke o izložbenim slikama, skulpturama i tapiserijama. 5-31.III 1975.Pozivnica.

V a r a ž d i n

GRADSKI MUZEJ

Izložba Romana Cieslewicza održana je od 15.2. do 22.2.1974 godine. Katalog s reprodukcijama prenešen je sa izložbe održane u Zagrebu. Imala je plakat i pozivnicu.

Izložba planinarske i alpinističke fotografije održana je od 25.2. do 3.3. 1974. godine. Tiskane su pozivnice i katalog.

Izložba ručnih radova održana je od 8.3. do 16.3.1974. godine. Imala je rukom slikani plakat. Pozivnica.

Izložba naiivnih slikara B.Kljajića i I.Štefaneka održana je od 12.4. do 24.4. 1974 godine. Plakat, katalog s reprodukcijom u boji, pozivnica.

Izložba slika Đure Mihinjaća održavala se je u vrijeme od 29.4. do 4.5. 1974 godine. Imala je plakat i pozivnicu te katalog.

Izložba Stjepana Vukovića "Eksperimentalna arheologija" održana je od 10.5. do 18.5. 1974. Tiskana je pozivnica i plakat.

Izložba "Tragovi Rimljana u varaždinskom kraju" održana je u vremenu od 22.5. do 1.6. 1974. Imala je plakat i pozivnicu.

Izložba slikara i kipara Hrvatskog zagorja i Međimurja održana je od 8.5. do 18.5. 1974 godine. Plakat, pozivnica, katalog.

Izložba "Slikarstvo 19.stoljeća" održavala se je u vremenu od 23.9. do 29.9. 1974. Imala je Plakat, pozivnicu i katalog.

Izložba slika Živka Toplaka - Ike održana je od 23.10. do 29.10.1974. Plakat, pozivnica, katalog.

Izložba radničkog likovnog stvaralaštva održana je u vremenu od 15.11. do 24.11. 1974.godine. Imala je plakat, pozivnicu, te katalog s reprodukcijama u boji i crnobijelima.

Izložba "Umjetnost u narodnooslobodilačkoj borbi" održavala se je od 6.12. do 15.12. 1974. Plakat, pozivnica.

- Dosadašnja izložbena djelatnost Gradskog muzeja Varaždin u 1975. godini ispoljena je s četiri izložbe slikarskih i kiparskih radova. To su:

Izložba "Radni ljudi Podravke radnim ljudima općine Varaždin" održana je u vremenu od 14. do 23. veljače 1975 godine. Publikacije uz ovu izložbu sastojale su se od velikog plakata u koloru s reprodukcijom Generaličeve slike "Pijetao" izložbenog eksponata, kataloga s naslovnom stranicom u boji, reprodukcijom Večenajeve slike "Sluge na Jurjevo" i crno bijelim fotografijama unutar, te pozivnice. Izložba je pobudila veliko zanimanje općinstva i bila je dobro posjećena.

Izložba slika Višnje Tamhine i crteža studenata VTTŠ Varaždin održana je u Galeriji slika Varaždin od 6. do 16. ožujka 1975 godine. Tiskani materijali sadržavali su plakat i pozivnicu.

Izložba radova učenika likovne grupe gimnazije Varaždin prikazivala je likovnu djelatnost varaždinskih gimnazijalaca. Izložbena prostorija bila je "Gotička kula" Starog grada u vremenu od 7. do 16. svibnja 1975 god. Izložba je imala plakat i pozivnicu.

Tradicionalna 29. izložba slikara i kipara Hrvatskog zagorja i Međimurja održana u Galeriji slika Varaždin od 7. do 16. svibnja okupila je autore tog područja. Publikacije uz nju vezane sastojale su se od plakata, kataloga s popisom radova i pozivnice.

V a r a Ź d i n s k e T o p l i c e

MUZEJ VARAŽDINSKIH TOPLICA

Izložba slika, Fabijana Z r i n s k o g, prikazana je od 26.IV-11.V 1975. Pozivnica.

- Izložba slika, Stjepana H a j d u k a, prikazana je od 17.V-1.VI 1975. Pozivnica.

- Izložba litoserigrafija, Ivana R a b u z i n a, prikazana je tokom VI-VII 1975. Pozivnica.

Izložba slika, Slavka B e š e n i ć -a, prikazana je od 25.VII-10.VIII 1975. Pozivnica.

V e l i k a G o r i c a

MUZEJ TUROPOLJA

Izložba "Oslobođenje Zagreba" u likovnim radovima učenika zagrebačke regije priređena je u suradnji sa Gradskim odborom SUBNOR-a, Odborom nagrade "Oslobođenje Zagreba", Općinskim odborom za proslavu 30.godišnjice oslobođenja Jugoslavije. V 1975. Pozivnica.

- Izložba radova likovne grupe "10.lipanj" i cvjetnih aranžmana Konferencije za društvenu aktivnost žena, prikazana je u VI 1975. Pozivnica.

- U suradnji s Muzejem revolucije naroda SRH Zagreb i Općinskim odborom SUBNOR-a iz Velike Gorice otvorena je izložba "Kultura u NOB-i. VII 1975. Pozivnica.

U čast Dana ustanka naroda Hrvatske i 30.obljetnice oslobođenja zemlje, muzej je u suradnji sa Muzejem revolucije naroda Hrvatske i Općinskim odborom za proslave Velika Gorica, pripremio izložbu "Borbe za oslobođenje Hrvatske 1944-1945". Pozivnica. VII-VIII 1975.

V i n k o v c i

GALERIJA UMJETNOSTI - Likovni salon

K a t a l o g br. 1/75. izd.Galerije uz izložbu likovne kolonije Strmac 74, uredio Božo Kopic. Izložba je prikazana od 10-31.I 1975. Pozivnica.

- U zajedništvu s Galerijom Doma JNA Beograd organizirana je izložba Narodnooslobodilačka borba u djelima likovnih umjetnika Jugoslavije, koja je doprinos Galerije svečanoj proslavi 30.godina oslobođenja Vinkovaca i cijele zemlje. Na izložbi su bili zastupljeni umjetnici svih naroda i narodnosti Jugoslavije. K a t a l o g izd. Galerije br. 2/75 uredio Božo Kopic. Predgovor, kataloški podaci i reprodukcije. Izložba je prikazana od 12-28.IV 1975. Pozivnica.

GALERIJA UMJETNOSTI

Mapa 9 linoreza, akad. kipara Antuna B a b i ć a, izložena je u II 1975. Linorezi su nastali 1963. i 1964. Mapa je objavljena u nakladi autora u 40 primjeraka 1974. godine Esej o grafikama od B. Mesingera. Format 50x35 cm; papir Rives. (Cijena mape je 1 500,00). Osim mape izložene su skice za linoreze - 2 crteža tintom i 5 crteža tušem. K a t a l o g izdanje Galerije sa tekstom o mapi i 9 reprodukcija. Posjetioци otvorenja izložbe sudjelovali su u prigodnom izvlačenju originala grafike Babića. Pozivnica.

GALERIJA UMJETNOSTI VINKOVCI - Likovni salon

Galerija je u sklopu priredaba u povodu proslave 1. maja i 30. godišnjice oslobođenja naše zemlje, organizirala izložbu amatera slikara vinkovačkog područja. Općinsko Sindikalno vijeće pokrovitelj je izložbe. K a t a l o g br. 3/75 u izd. Galerije, uredio Božo Kopic, a sadrži kratak predgovor te biografske i kataloške podatke. Izložba je prikazana od 25.IV-20.V 1975. Pozivnica.

V i r o v i t i c a

GRADSKI MUZEJ

Izložba suvremenih likovnih umjetnika iz županije Somogy, Mađarska, prikazana je u čast 8. marta od 1-17. III 1975. Pozivnica.

GRADSKI MUZEJ - Gradski dvorac

Izložba slika, Ane V e c k o, slikara amatera, prikazana je tokom III 1975. Pozivnica.

V o d n j a n

MUZEJ OD POKLONJENIH PREDMETA

U Vodnjanu kod Pule uskoro će biti otvoren mjesni muzej. Već je dodijeljena gotička zgrada "Kaštela" za potrebe budućeg muzeja pa bi se do 1.5. 1975. u prizemlju te zgrade trebala postaviti etnografska izložba, da bi se nakon uređenja ostalih prostorija muzej kompletirao sa zavičajnom, arheološkom i povijesnom izložbom od antike do današnjih dana. U tim radovima angažirat će se Arheološki muzej Istre i Muzej narodne revolucije Istre iz Pule, te Etnografski muzej Istre iz Pazina.

Mjesna zajednica iz Vodnjana na sjednici od 20.8.1974. imenovala je Savjet muzeja Vodnjan u osnivanju. U Savjet je izabrano 9 članova, većinom nastavnika koji su i ranije radili na očuvanju kulturne tradicije svoga kraja. Tako je literarna sekcija Osnovne škole Vodnjan od 1970. počela povremeno izdavati šapifirane ali lijepo ukuričene i ilustrirane publikacije (formata Muzeologije) na tridesetak stranica. Jedna nosi naslov

"Attinianum - La mia città cento anni fa" (Vodnjana - moj grad prije stotinu godina) i uz opise prošlosti donosi etnografsku građu, dok druga (Usi e tradizioni del mio paese - Običaji i tradicije moga kraja) kao i treća (Arti e mestieri della mia gente - Zanati i zvanja moga naroda) donose gotovo isključivo etnografsku građu.

Stoga ni nije čudno da su nastavnici i učenici ove škole bili glavni nosioci akcije prikupljanja etnografskih predmeta za budući muzej Vodjana. U dogovoru sa Zajednicom muzeja Istre (i financijsku podršku) preve radove na pripremi budućeg muzeja započeo je Etnografski muzej Istre iz Pazina. Komisija za otkup umjetnina spomeničkog značaja iz Zagreba odobrila je iznos od 20.000 nd za otkup etnografskih predmeta. Međutim, u dogovoru sa Savjetom muzeja Vodjani i nastavnicima započeta je akcija na dobrovoljnom i besplatnom prikupljanju etnografskih predmeta. Akcija je naišla na zaista neočekivan uspjeh. Starice su iz svojih škrinja vadile predmete od kojih se ranije ni pod kojim uvjetima nisu htjele rastati i često su jedna drugu upozoravale na predmete koji bi dobro došli muzeju. Nastavnici su kustosu pomagali pri uspostavljanju kontakta i nagovaranju ljudi da predmete poklone, a grupa učenika bila je u stalnoj pratnji i prenosila sve prikupljene predmete. U toku dosadašnjeg rada prikupljeno je preko 400 predmeta (akcija još traje) iz kućnog inventara, poljodjelstva i gospodarstva te nešto tekstilnih predmeta, a njihova procijenjena vrijednost prelazi iznos što je bio namijenjen otkupu. Iako se u nekim slučajevima radilo o predmetima za koje bi se moglo dobiti i veće sume novca (škrinje, nošnja i sl.) svi su dati za muzej besplatno. Uz to su nekadašnji učenici vodnjanske škole isto tako najavili svoje sudjelovanje, pa su obećali da će besplatno uvoditi električne instalacije i vršiti građevinske radove na uređenju buduće muzejske zgrade te se može očekivati da će ovaj muzej uz najminimalnija financijska ulaganja uskoro biti otvoren.

Josip Miličević

V r a n j e

NARODNI MUZEJ

Obilježavajući tridesetogodišnjicu pobjede nad fašizmom, Narodni muzej u Vranju otvorio je novu muzeološku zbirku iz narodnooslobodilačkog rata. Izloženi eksponati govore o razvoju radničkog pokreta u predratnom Vranju, o ustanku i narodnooslobodilačkom ratu. Više raznih predmeta, originalnih spisa i fotodokumenata izloženo je u šest prostorija na prvom katu Pašinog konaka u kojem se nalazi Narodni muzej. VI 1975.

V r š a c

NARODNI MUZEJ - Narodno pozorište, foaje

U suradnji sa Narodnim pozorištem "Sterija" muzej je pripremio izložbu naslova "Radničko pozorište između dva rata (1918.-1941)". XII 1974 - I 1975. Pozivnica.

- Suradnjom sa Narodnim pozorištem "Sterija" iz Vršca prikazana je izložba "Radničko pozorište između dva rata (1918--1941)". Pozivnica. 1975.

NARODNI MUZEJ

Povodom 30.godišnjice oslobođenja zemlje, Narodni muzej je u suradnji sa Muzejem socijalističke revolucije Vojvodine iz Novog Sada postavio izložbu "Oslobođenje Vojvodine".14 II-15.III 1975. Pozivnica.

V u k o v a r

GRADSKI MUZEJ ZBIRKA BAUER I GALERIJA UMJETNINA

Izložba "Prinove umjetnina u Slavoniji 1974", organizirana je u suradnji sa Galerijom likovnih umjetnosti, Osijek, Galerijom umjetnosti, Vinkovci i Muzejom Brodskog Posavlja, Slavonski Brod. Zelja organizatora Zbirke Bauer i galerije umjetnina, je kako se navodi u predgovoru katalogu "da u suradnji sa Galerijama Osijeka, Vinkovaca i Sl.Broda, prikaže ljubiteljima lik.umjetnosti u Vukovaru zbir novonabavljenih odnosno darovanih umjetnina od strane Republičkog fonda za unapređenje kulturnih djelatnosti SR Hrvatske u 1974.godini... Posjetioce se želi upoznati sa načinom nabave, odnosno radom i kriterijem otkupne komisije Republičkog fonda..." "K a t a l o g izd.Galerije uredili A.E.Brlić i Z.Dvojković.1975.

- Inicijativom muzejskih radnika Slavonije postavila je Galerija umjetnina u Osijeku izložbu "Vedute Slavonije XIX-og stoljeća". Izložba je u cjelosti postavljena i u vukovarskoj galeriji, praćena k a t a l o g o m u izd.Zbirke Bauer i galerije umjetnina, sa opširnim kataloškim popisom. Pozivnica. Plakat.1975.

- Izložba posvećena 30.godišnjici oslobođenja Vukovara - Narodnooslobodilačka borba u djelima likovnih umjetnika Jugoslavije, postavljena je u suradnji s Galerijom Doma JNA iz Beograda. K a t a l o g izdanje Galerije umjetnina uredio Zdravko Dvojković. Predgovor i kataloške podatke sastavili stalni suradnici Galerije Doma JNA. Dvije reprodukcije. Plakat. Pozivnica.1975.

- U čast Dana pobjede postavljena je izložba - likovni ciklus ak.slikara Bože K o p i ć a "Krajolici Slavonije i Vinkovaca", kojim slikar prvi put prezentira javnosti svoja najnovija likovna ostvarenja. Postav izložbe i k a t a l o g Ante E. Brlić i Zdravko Dvojković. 7.V-2o.V 1975.

- Izložba značaka i sitne plastike iz zbirki vukovarskih sabirača, prikazana od 6-15.VI 1975. praćena je k a t a l o g o m u izd. muzeja s predgovorom Tomislava Pandurovića i popisom izlagača.

GRADSKI MUZEJ VUKOVAR

Glasnik slavonskih muzeja, br.26/1974.izd.Gradski muzej Vukovar, odg.urednik A.E.Brlić, 37 str.

Glasnik je posvećen 40-godišnjici od osnutka i rada Muzeja Brodskog Posavlja u Slavonskom Brodu i sadrži slijedeće priloge: Postanak i razvoj Muzeja Brodskog Posavlja; Neki načini propagande u Muzeju; Informiranje posjetilaca o novom u stalnom postavu Muzeja; Korištenje Muzeja u zavičajnoj nastavi; O povremenim i tematskim izložbama u Muzeju; Izložba u Muzej; Izložba "Brođ-arheološki lokalitet"; Predmeti kasnobrončanog doba sa područja Brodskog Posavlja; Djevojačka kitnja; Kratak pregled konzervatorske djelatnosti u Slavonskom Brodu; Suveniri-proizvodi brodskih obrtnika; Suradnja Muzeja sa brodskom folklornom grupom Glogovica.

Glasnik slavonskih muzeja,br.27/1975, 28 str. Odg.urednik A.E.Brlić

Tema novoga broja Glasnika je 30.godišnjica oslobođenja Slavonije. Štampan je prilog uz ovu godišnjicu - Iz operacijskog dnevnika Prve armije J.A. 12.IV 1945. Slijedi uobičajeni informativni raspored Glasnika - vijesti iz Muzejskog društva i drugih stručnih društava, informacije iz muzejsko-galerijskih ustanova Slavonije, prikazi novih publikacija, prikazi i vijesti iz štampe, te opširan prilog - stručni prikazi i mišljenja, sa izvještajima o sondiranju i iskopavanju arheoloških lokaliteta u Slavoniji (Dalj, Batina Skela, Osijek, Koška i dr.). Na kraju je dan kraći prikaz studijskog putovanja naših muzealaca u Egipat.

Z a d a r

ARHEOLOŠKI MUZEJ

U povodu Dana ustanka naroda Hrvatske i 30.obljetnice otvaranja muzeja nakon oslobođenja, svečano je 29.VII 1975. otvorena stalna izložba prapovijesti. Pozivnica.

Z a g r e b

ARHEOLOŠKI MUZEJ

Izložba "Minerva iz Varaždinskih Toplica", preliminarna kiparska integracija, prikazana je tokom XII 1974 i I 1975. Pozivnica. Plakat.

- Izložba "Skulpturalni drveni sarkofag iz starog Egipta (XXI dinastija)", poklon Vladi i naroda Arapske Republike Egipat Vladi i narodima SFRJ u znak zahvalnosti za pruženu pomoć pri spašavanju nubijskih spomenika, otvorena je 14.I 1975.Pozivnica. Plakat.

- II samostalna izložba keramike, Danice M i l a z z i, prikazana je tokom IV 1975. u čast 30.godišnjice oslobođenja Zagreba i 25.godišnjice osnivanja ULUPUH-a. Pozivnica.

DRUŠTVENI CENTAR ŽENA

Mladen V u k e l i ć-Moro i Drago S m i n d e r o v a c, izlagali su od 14.II-4.III 1975., crteže i kipove. Informativni katalog u izdanju Centra. Pozivnica.

GALERIJA "DUBRAVA"

27.V 1975. u Zagrebu je otvorena preuređena zgrada N S "Otokar Keršovani" i n o v i izložbeni prostor Galerije "Dubrava". Galerija inače djeluje od 1968.godine i dosada se služila preuređenim prostorijama unutar zgrade N S.Preuređenjem galerija je dobila prostor novopodignutog aneksa u prvom katu i dvije prostrane učionice. Prvi izlagač u ovom novom prostoru bio je Miroslav Š u t e j.

GALERIJA FORUM

Izložba skulptura, Ante J a k i ć a, prikazana od 14.XII 1973-2.I 1974. praćena je k a t a l o g o m izd.GF kojeg je uredio Vlado Bužančić. Predgovor Radovana Ivančevića i Tonka Maroevića. Dokumentacija A.Jakić. Likovna postava izložbe Zvonko Lončarić. Pozivnica. Plakat.

- Izložba, Predraga N e š k o v i ć a, prikazana od 7-27.VI 1974. praćena je k a t a l o g o m izd. G F Centra za kulturu i informacije. Urednik kataloga V.Bužančić, predgovor Rade Konstantinović. Likovna postava izložbe V.Bužančić i Vladimir Gojković. Prijevod kataloga na engleski jezik. Pozivnica. Plakat.

- Uz izložbu slika i crteža Dalibora P a r a ć a, prikazanu od 17.IX-6.X 1974. G F je izdala i k a t a l o g s predgovorom Krune Prijatelja i opsežnim dokumentarnim podacima iz Arhiva za likovnu umjetnost JAZU. Urednik V.Bužančić. Likovna postava V.Bužančić. Tekst kataloga preveden je na engleski jezik. Plakat u izvedbi D.Paraća. Pozivnica.

- Od 12-26.XI 1974. u Galeriji je izlagao, Petar H a d ž i - B o š k o v, dio svog grafičkog stvaralaštva nastalog od 1970 do danas. K a t a l o g izd.G F uredio V.Bužančić. Predgovor napisao Boris Petkovski. Dokumentacija za katalog P.Hadži Boškovi i Muzej na savremenata umetnost Skopje. Prijevod kataloga na francuski jezik. Izložbu je likovno postavio V.Bužančić. Plakat u izvedbi izlagača. Pozivnica.

K a t a l o g štampan uz izložbu slika Nives K a v u r i ć - K u r t o v i ć, održanu od 11.X-1.XI 1974., izdanje GF, uredio je Vlado Bužančić. Predgovor napisala Nada Vrkljan-Križić. Likovna postava i dokumentacija, V.Bužančić. Plakat izvela Nives Kavurić-Kurtović. Pozivnica.

- Izložba slika, Ede M u r t i ć a, prikazana od 6.XII-1974-5.I 1975. praćena je k a t a l o g o m izd.GF. Predgovor napisao M.B. Prčić a dokumentaciju sabrao V.Bužančić. Prijevod teksta na francuski jezik. Likovna postava izložbe i plakat, Edo Murtić. Pozivnica.

- Izložba "Novi radovi umjetnika Galerije Forum", prikazana je tokom I 1975. Izlagali su Kosta Angeli Radovani, Belizar Bahorić, Nives Kavurić Kurtović, Ante Kuduz, Ferdinand Kulmer, Ivan Lovrenčić, Edo Murtić, Virgilije Nevjestić, Šime Perić, Zlatko Prica, Nikola Reiser, Ivan Šebalj i Goranka Vrus-Murtić. Pozivnica, plakat.

- Izložba slika, Mile S k r a č i ć a, prikazana je tokom III-IV 1975. Pozivnica. Plakat.

- Izložba novih radova umjetnika Galerije Forum, prikazana je tokom V i VI 1975. Pozivnica.

- Izložba slika, crteža i grafika, Fadila V e j z o v i ć a, prikazana je tokom srpnja 1975. Pozivnica.

GALERIJA FORUM STUDIO GALERIJE FORUM

U suradnji s Društvom hrvatskih skladatelja a povodom Dana hrvatske glazbe priređena je izložba "Stvaralaštvo Borisa Papan-dopula" u stručnoj postavi dr Lovre Županovića. 11.XII 1974... 14.XII 1974. Pozivnica.

- Samostalna izložba crteža brazilske umjetnice Lourdes T.Silva de Amorim Cedran, prikazana je u toku siječnja 1975. Pozivnica. Plakat.

- Izložba "Aukcija za studentsku akciju "Solidarnost 72", održana je tokom veljače 1975. Pozivnica sa popisom izlagača.

- Samostalna izložba slika, talijanskog umjetnika, Cosima C i m i n a, prikazana je tokom III-IV 1975. Pozivnica. Plakat.

- Izložba francuskog umjetničkog plakata prikazana je tokom VII 1975. Pozivnica s tekstom Gastona Diehl-a i popisom autora plakata.

GALERIJA GRADA ZAGREBA - Centar za fotografiju, film i TV

Izložba fotografije, Željka Jermena, naslova "Subjektivna fotografija" prikazana je u toku II 1975. Pozivnica.

GALERIJA PRIMITIVNE UMJETNOSTI

Izložba slika i crteža, Mije K o v a č i ć a, prikazana je od 24.IV-18.V 1975. Pozivnica.

- Izložba likovnih radova osuđenih osoba Kazneno popravnog doma u Lepoglavi, prikazana je od 21.V-8.VI 1975. Pozivnica.

- Ivan V e č e n a j, izvorni stvaralac, proslavio je u VI mjesecu o.g. dva vrijedna jubileja - 40.godišnjicu slika-
nja i 20.godišnjicu izlaganja. Povodom toga Galerija mu je pri-
redila retrospektivnu izložbu slika i crteža od 10.VI-1.VII
1975. Pozivnica.

GALERIJA STUDENTSKOG CENTRA

Izložba "Poljska avangarda" prikazana je tokom IV 1975.
Pozivnica.

- Samostalna izložba, Milana R a j č e v i ć a, prika-
zana je od 24.IV-11.V 1975. Pozivnica.

- Samostalna izložba, Davida B.K u s i k a, prikazana
je od 14-25.V 1975. Pozivnica.

- Izložba karikaturista francuskog Grandvillla (18 -1846),
prikazana je od 27.V-10.VI 1975. Pozivnica.

- "Novina nova", br.52, II/1975, izd.Galerije, odg.urednik
Želimir Košćević. Novine donose priloge V.Gudca, N.Glige, M.Susov-
skog, I.Šoškića, J.Marcolle, J.Hala, i dr. dopunjene sa brojnim
reprodukcijama.

GALERIJA SUVREMENE UMJETNOSTI

Izložba "10 godina suvremene zagrebačke karikature", pri-
kazana je od 20-29.XI 1974. Pozivnica.

- Izložba slika, Minne E n n u l a t, iz SR Njemačke,
prikazana je od 26.XII 1974-9.I 1975. Pozivnica.

- Od 9-19.I 1975. prikazana je izložba radova Dalibora
M a r t i n i s a, naslova Krivotvorine. Pozivnica s izvodom iz
predgovora katalogu D.Matičevića.

- Izložba "Kompjuterska grafika", Vilka Žiljaka, prikaza-
na je od 23.I-2.II 1975. Za trajanja izložbe autor je demonstrirao
rad na terminalu UNISCOP 100 i Coppy printeru. Pozivnica sa dije-
lom Teksta autora iz predgovora kataloga.

- Izložba Novi oblici realizma, na kojoj je izlagalo 12
umjetnika iz Hrvatske i Slovenije otvorena je od 31.III-20.IV
1975. Nakon otvorenja izložbe održan je, u prostorijama Galerije,
razgovor sa umjetnicima izlagačima. Pozivnica.

- Izložba "Angažirana arhitektura" arch.Andrije M u t -
n j a k o v i ć a u kritičkoj obradi Antoanete Pasinović, pri-
kazana je od 6-23.II 1975. Pozivnica.

- Izložba "Novi oblici realizma", radova slikara J.Fatur,
I.Friščića, V.Jakelića, B.Jesiha, M.Jovanovića, B.Kalaša, M.Kra-
šovec, Z.Marušića, F.Mesarića, M.Muljevića, F.Novinca i R.Špance-
la, prikazana je od 31.III-20.IV 1975. Pozivnica.

- U suradnji s Društvom plastičara i gumaraca, Zagreb, u
Kongresnoj dvorani Zagrebačkog velesajma, postavljena je izložba
"Plastex - art 75". V 1975. Pozivnica.

Izložba milanskog umjetnika, Uge la P i e t r a, prikazana je od 24.IV-3.V 1975. Nakon otvorenja izložbe održan je razgovor s autorom uz projekcije filmova. Pozivnica.

- Izložba slikarskih radova, Damnjana, Todosijevića, Urkmana, prikazana je od 27.V-8.VI 1975. Pozivnica.

video-vrpce galerije art/tapes/22

firenca

galerija suvremene umjetnosti katarinin trg 2 Zagreb	acconci, jonas, palestine kaprow, baldessari, viola lucier, gillette, paolini
23, 24 i 25.VI 1975. u 19 sati	calzolari, kounellis, luthi buren, beuys, chiari, pirrelli

PROGRAM

Ponedjeljak 23.6.1975.

1. Allan Kaprow, SAD, ONDA, c/b, 25 min., 1974.
2. Giuseppe Chiari, Italija, ZVUK, c/b, 14 min.
3. Perpaolo Calzolari, Italija, BEZ NASLOVA, c/b, 20 min.
4. Urs Luthi, Švicarska, AUTOPORTRET, c/b, 8 min. 1974.
5. Urs Luthi, Švicarska, UMRIJETI OD LJUBAVI, c/b, 9 min.
6. Joan Jonas, SAD, MERLO, c/b, 16 min., 1974.
7. Vito Acconci, PJESMA, c/b, 30 min., 1973.

Utorak, 24.6.1975.

1. Jean Ott, Švicarska, GRANICE E, c/b, 15 min., 1973.
2. Giulio Paolini, Italija, UNISONO, c/b, 3 min., 1974.
3. Alvin Lucier, SAD, KRALJICA JUGA, c/b, 30 min., 1974.
4. Charlemagne Palestine, SAD, MUZIKA TIJELA, c/b, 12 min.
5. Daniel Buren, Francuska, 3VIDEO USPOMENE, c/b, 12 x 10 sec.
6. Frank Gillette, SAD, TRI TASLAM POLJA, c/b, 30 min.

Srijeda, 25.6.1975.

1. Jannis Kounellis, Grčka, BEZ NASLOVA, c/b, 25 min., 1974.
2. Joseph Beuys, SR Njemačka, VITEX AGNUS CASTUS, boja, 12 min.
3. Alberto Pirrelli, Italija, BEZ ZVUKA, c/b, 12 min., 1974.
4. John Baldessari, SAD, ITALIJANSKA TRAKA, c/b, 8 min.
5. Bill Viola, SAD, SERIJA INSTANT DORUČAKA, boja i c/b, 20 min.

Sve video-vrpce snimljene su na 3/4 inča, i to u kazetama na američkom (NTSC) i evropskom (PAL) formatu.

Video - realizacija izložbe ing. Aleksandar Prekrasnov

Izložba video-tejp radova evropskih i američkih umjetnika ostvarena je u suradnji s Programom za razvoj i televiziju Muzeja u Long Beachu (SAD), galerijom ART/TAPES/22 iz Firenzé i Galerijom Studentskog kulturnog centra u Beogradu.

Ova međunarodna izložba, koja je u Long Beachu otvorena na početku 1975. godine a poslije toga bila prikazana u Muzeju u Eindhovenu u Nizozemskoj, poslije naše zemlje obilazi važnije galerije Evrope i Sjedinjenih Država. Svi radovi proizvedeni su u Art/Tapes/22 u Firenzi.

Izbor radova na ovoj izložbi sadrži djela 17 američkih i evropskih suvremenih umjetnika i omogućuje da se komparativno sagleda produkcija i dvije različite sredine, a istodobno i drugačiji pristupi umjetnika video-sredstvu.

Razvoj video-tejpa kao umjetničkog sredstva doživio je različit razvoj u Evropi i Americi. Dok je većina radova na polju video-tejpa na oba kontinenta proizišla iz korijena konceptualne umjetnosti (utjecaj društvenih nauka, interes za lingvističku teoriju i za kasni razvoj različitih neo-dada škola kao na primjer fluksusa) očite su neke razlike u pristupu mediju u ove dvije sredine. Te se razlike donekle zasnivaju na razlikama u televizijskoj kulturi, a isto tako na individualnom pristupu pojedinih umjetnika mediju. Ova je izložba "antologija" djela proizvedenih u Firenzi u galeriji Art/Tapes/22, i pruža komparativni uvid u suvremena američka i evropska video-djela.

ART/TAPES/22

Centar Art/Tapes/22 u Firenzi počeo je s radom u rujnu 1973. godine. Osnova je njegove aktivnosti prikupljanje, proizvodnja i distribucija video-djela. U svojoj video-teci sadrži djela 35 umjetnika. Centar se uz neke galerije u Evropi opredijelio isključivo za video-sredstvo. "Mi u Art/Tapesu smatramo da je video u središtu umjetničkog interesa i da mu strukturalnost i neposrednost neosporno osiguravaju budućnost (i u smislu umjetničke aktivnosti i u smislu dokumentarne vrijednosti). Da bi naši naponi bili plodonosni i uvjetovali određenu novu komunikaciju umjetnosti, moraju nadržati krug galerija i muzeja da se tako stvori sistem međukulturne suradnje. Iz tog razloga proširujemo naš centar i organiziramo obrazovne programe koji integriraju ideje iz različitih disciplina. Emitiranje video-vrpce idealno je rješenje jer ljudi ne moraju ići u muzeje, galerije, sveučilišta i druge institucije da bi prikupili informacije nego mogu ostati u svojim kućama. Bitno je naglasiti da video nije predmet nego distribucija ideja. Sama priroda tog sredstva neograničena je i omogućuje pobjedu nad spekulacijom umjetnošću. Također, video je medij koji povezuje umjetnost s drugim disciplinama a time omogućuje izmjenu ideja i snaga u oblasti ljudskog djelovanja.

GLIPTOTEKA JAZU

Izložba skulptura i crteža, akad.kipara Pavla Perića, prikazana je od 1-22.IV 1975. Pozivnica.

- Izložba kiparstva, prigodom 30.godišnjice oslobođenja, pod naslovom Umjetnici stvaraju u slobodnom gradu, prikazana je u toku V 1975. Pozivnica.

IZLOŽBE HRVATSKOG ŠKOLSKOG MUZEJA OD 11.XI 1974-22.IV 1975.

Izložba "Dječje ilustracije priča Ivane Brlić-Mažuranić" održana je povodom 100-obljetnice rođenja velike hrvatske spisateljice u Internacionalnoj omladinskoj biblioteci u Münchenu od 11.XI-6.XII 1974.

Ista izložba postavljena je u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja u Rijeci od 27.XII 1974.-15.II 1975.

Izložba "Život i djelo Ljudevita Modeca" organizirana je u sklopu pedagoškog simpozija Dani Ljudevita Modeca u Križevcima, a trajala je 20.XII 1974. - 4.I 1975. Autor izložbe bila je prof. Zlata Božičević, kustos Hrvatskog školskog muzeja.

Od 20.I - 15.II 1975. u prostorijama Hrvatskog školskog muzeja gostovala je pokretna izložba Narodnog muzeja iz Beograda "30 godina razvoja carinske službe u SFRJ". (prilog: plakat).

Izložbu "Plakati za mlade u SR Njemačkoj" zajednički su organizirali Hrvatski školski muzej i Informativni centar SR Njemačke u Zagrebu. Izložba je trajala od 11-22.IV 1975. Likovni postav: Edo Kovačević. Prilog: plakat i pozivnica.

Pokretna izložba "Pionirska organizacija u socijalističkom odgoju mlade generacije" čiji su autori prof.Deziderija Bosnar i prof.Zvonko Šešo, kustosi Hrvatskog školskog muzeja, do sada je obišla 28 zagrebačkih osnovnih škola i vidjelo ju je oko 20000 posjetilaca. Ova izložba prilog je proslavi 30-obljetnice oslobođenja zemlje.

- Iz tiska je upravo izašao 8. broj ZBORNICA za historiju školstva i prosvjete, koji zajednički izdaju Hrvatski školski muzej iz Zagreba, Pedagoški muzej iz Beograda i Slovenski školski muzej iz Ljubljane. U ovom svesku objavljeni su slijedeći tekstovi:
RASPRAVE I ČLANCI

Potkonjak, M.Nikola, Oven kao prvi misionar ovenizma (Komunistička zajednica Kvinvud); Stepišnik, Drago, Šolska telesna vzgoja na području Slovenije v obdobju 1848-1914; Franković, Dragutin, Posljednje godine života i rada Davorina Trstenjaka; Tešić, M. Vladeta, Nauka o poštenju (etika) Vojislava Bakića, Pleše, Branko, Život i prosvjetno-pedagoška djelatnost Marijana Markovca; Busija, Josip, Viša Pedagoška škola u Zagrebu od početka se borila za opstanak.

MANJI PRILOZI I GRAĐA

Lisac, Andrej-Ljubomir, Slovenci zagrebški dijaki v letih 1828/29-1849/50; Spasenović, Kosta, Izveštaj o osnovnim školama u Srbiji 1842.godine Štraus, Jiri Eduard Storch - njegovatelj češko-

-jugoslavenskih veza na području pedagogije; Spevaček, Vaclav, Vaclav Prihoda i Jugoslaveni; Delibašić, Rade, Otvaranje srednjih škola u Crnoj Gori poslije Balkanskog rata 1912. godine.

IZ RADA ŠKOLSKO-PEDAGOŠKIH MUZEJA

Hojan, Tatjana, Razstava "Ob 250-letnici rojstva Štefana Kuzmiča (1723-1779); Stres, Gvido, Razstava "Ob 200-letnici Splošne šolske naredbe"; Stres, Gvido, Razstava "Goriško in istrsko begunsko šolstvo v prvi svetovni vojni" in "50-letnica Gentilejeve šolske reforme"; Pavlič, Slavica, Razstava "5 let - 100 šol"; Aksentijević, Borivoje, Renesansa Pedagoškog muzeja u Beogradu (u povodu otvorenja muzeja).

PRIKAZI

Ogrizović, Mihajlo, Marija Fabković -- Zlata Božičević

BIBLIOGRAFIJA

Bosnar-Braun, Deziderija - Šešo, Zvonko, Prilog bibliografiji radova iz povijesti školstva i prosvjete Hrvatske od 1961. do 1973.g.

- U Hrvatskom školskom muzeju otvorena je 6.V 1975. izložba dječjih likovnih radova "ZAGREB U SLOBODI" povodom 30-obljetnice oslobođenja zemlje od fašizma. Izložbu su zajednički organizirali Hrvatski školski muzej i Zavod za unapređenje osnovnog obrazovanja iz Zagreba. Pokrovitelj izložbe bilo je Izdavačko poduzeće "Školska knjiga", koje je nagradilo knjigama one škole koje su bile najbrojnije zastupljene radovima.

Likovni postav izložbe izveo je Slobodan Ćujić a katalog i plakat opremio je Edo Kovačević.

Izložena su 132 učenička rada, uglavnom slike i figure od gline. Pozivnica. Katalog. Plakat.

Dragan Švaco

KABINET GRAFIKE JAZU

Ciklus najnovijeg opusa crteža /81/, akademika Vanje Radauš, prezentiran je izložbom od 3-20.IV 1975. Postav izložbe, katalog i biografske podatke izvršila i sabrala, Renata Gotthardi-Skiljan. Plakat i omot kataloga zasnovao Ivan Picelj. Urednik i autor predgovora kataloga, akademik, Andrija Mohorovičić. Pozivnica. Plakat.

Peta zagrebačka izložba jugoslavenskog crteža, prikazana u V-VI 1975. brojem autora i brojem izložaka dosada je najveća od stalnih bijenalnih smotri crteža u SFRJ što ih organizira Kabinet grafike. Izlagalo je 94 autora 172 crteža. Katalog u izdanju Kabineta uredio akademik Andre Mohorovičić. Katalog sastavila i napisala predgovor Renata Gotthardi Skiljan. Idejni nacrt plakata i omota kataloga zasnovao Ivan Picelj. Pozivnica.

MODERNA GALERIJA

Uz retrospektivnu izložbu, Antuna Motike, radova iz razdoblja od 1927-1974., prikazanu od 27.XII 1974.-26.I 1975. Moderna galerija je izdala i katalog studiju na 273 strane

sa 556 reprodukcija, kojeg je uredio Željko Grum. Autor izložbe i kataloga kao i likovne postave je Darko Schneider, kustos Moderne galerije. Plakat i pozivnica u izvedbi Ante Kuduza.

MUZEJ GRADA ZAGREBA

Izložba naslova "Iz društvenog života Zagreba u XIX stoljeću" prikazana je od 30.XII 1974. do 30.I 1975. Pozivnica.

- Pod pokroviteljstvom jugoslavenske ženske revije "Svijet", od 6-20.III 1975. prikazana je izložba fotografije, Ive E t e r o v i ć a, naslova "Žene". Pozivnica.

- Suradnjom fotokluba "Zagreb", Muzeja grada a pod pokroviteljstvom "Večernjeg lista", otvorena je III izložba fotografija članica fotokluba "Zagreb". 28.III-13.IV 1975. Pozivnica.

- Povodom 30.godišnjice oslobođenja Zenice, Muzej grada je organizirao izložbu fotografija na temu "Predsjednik SFRJ Tito i šefovi stranih država i vlada u Zenici (1945-1975)". IV 1975. Pozivnica.

- Izložba fotografija i dijapozitiva-Zagreb kamerom fotoamatera, prikazana je u povodu 30.godišnjice oslobođenja i socijalističke izgradnje Zagreba, u suradnji sa Narodnom tehnikom i Foto savezom Hrvatske. 3-22.VI 75. Pozivnica.

MUZEJ REVOLUCIJE NARODA HRVATSKE

U povodu proslave 30. godišnjice oslobođenja domovine i Dana mladosti priređena je izložba "Borba za oslobođenje Hrvatske (1944-1945.)". Tematska obrada izložbe, Ruda Polšak, prof. Likovni suradnik, Djuka Kavurić, prof.arhitekt. Fotografije i tehnički postav izložbe fotolaboratorij i radionice Muzeja. Pozivnica. V-VI 1975.

- Komisija za prosvjetu i kulturu sindikalnog odbora Tvornice električnih aparata u Zagrebu u suradnji sa kustosom Muzeja revolucije, Lucijom Benyovski, organizirala je i postavila izložbu posvećenu 30.godišnjici pobjede nad fašizmom i oslobođenju zemlje te rođendanu druga Tita. Izložbu je, L. Benyovski, postavila u prolazu hala u lijepo oblikovanim i izrađenim vitrinama, koje je sindikat dao napraviti za postavljanje izložbi. Također je postignuta suglasnost s Muzejem o dugoročnoj suradnji, i slijedeće dvije predviđene izložbe postaviti će se u čast Dana borca i Ustanka naroda Hrvatske. Prva izložba postavljena u halama, potakla je izuzetno veliki interes, jer je protkana autentičnim dokumentima - tekstovima i fotografijama. V 1975.

MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT

U suradnji sa Steklarnom "Boris Kidrič", Muzej je pripremio izložbu "Staklo-Rogaška, 74" za domaćinstvo, ugostiteljstvo i poklon dizajn Raoul G o l d o n i. Informativni k a t a l o g izd. MUO sa tekstom Djurdjice Comisso, i nekoliko crnobijelih reprodukcija. Pozivnica. 6-16.XII 1974.

- Izložba fotografije, Zvonimira Zagode, prikazana je tokom III 1975. Pozivnica.

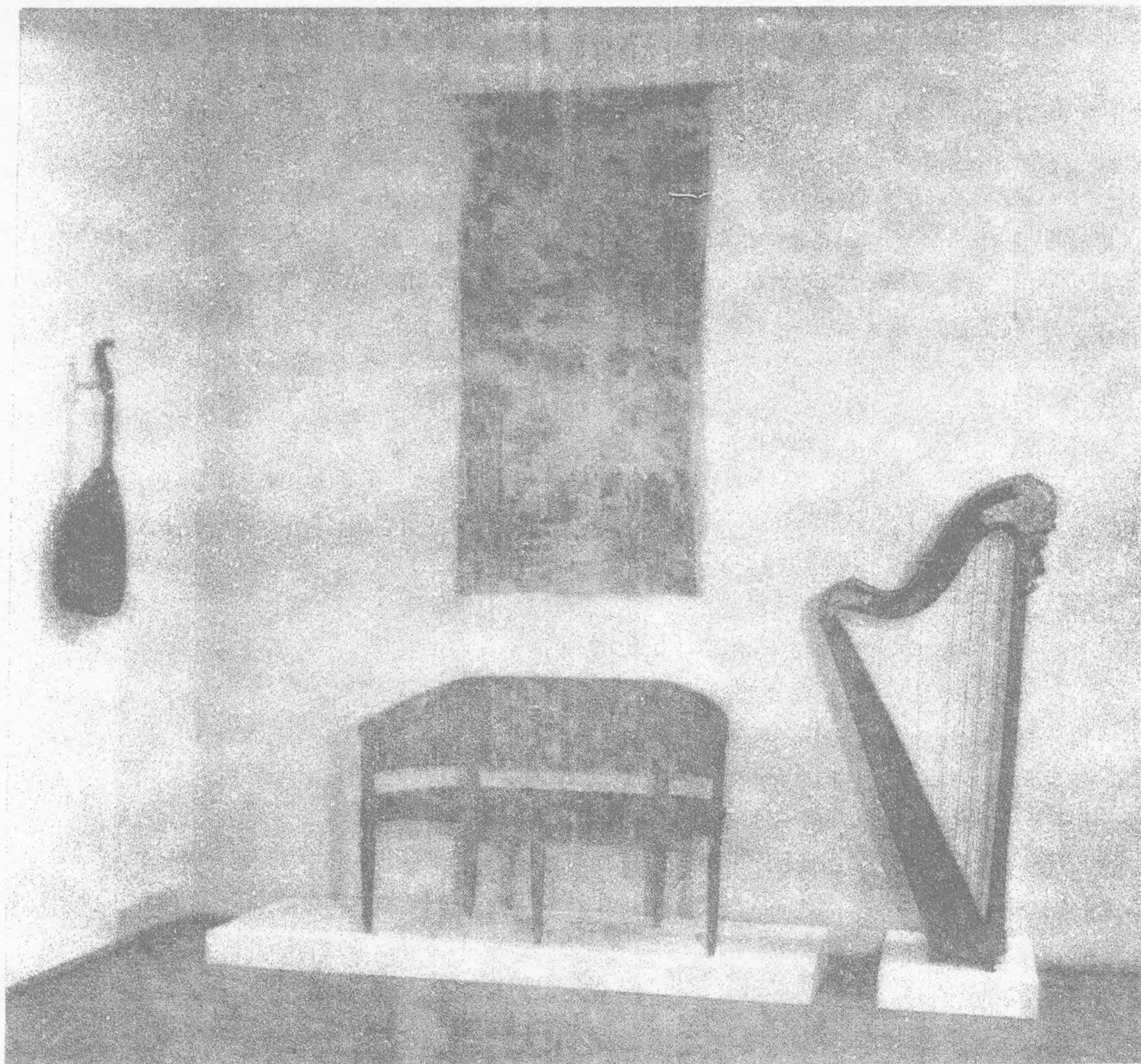
OTKUPI ZA MUZEJ 1962-1977.

Temeljna je vrijednost svakog muzeja njegov fundus, ukupnost predmeta-spomenika i materijala studijskog značaja koji zajedno tvore i opravdavaju sadržajnu strukturu muzeja i dokumentiraju odgovarajuće znanstvene spoznaje; to je i sredstvo pomoću kojeg muzej vizuelno komunicira s javnošću. U isto vrijeme, fundus je i temeljna obveza muzeju da spomenike, vrijednosti i dokumente prošlosti i sadašnjosti sačuva za budućnost.

Preduvjet je pozitivno profiliranom fundusu muzeja, onom koji odgovara znanstveno utemeljenoj tipološkoj koncepciji muzeja, promišljeno nadograđivanje osnovnog i naslijeđenog fundusa, promišljen i koncepcijski čist izbor muzejskih predmeta koji se tek "izborom iz mnoštva" pretvaraju u muzealije.

Za muzej tako složenog tipa i toliko raznovrsnog muzejskog materijala kao što je Muzej za umjetnost i obrt (i dizajn!), preduvjet za "promišljen izbor" i za stvaranje muzealija iz beskrajne množine predmeta koji su oko nas u svakodnevnoj uporabi društva, često anonimni, zanemareni, oštećeni, neobilježeni, koji fluktuiraju daleko od mjesta proizvodnje ili su čuvani u zatvorenim prostorima, a izloženi sve više vulgarnim kupoprodajnim interesima tajanstvenih sila, za takav je muzej preduvjet "izbora" temeljito specijalističko poznavanje povijesti proizvodnje-oblikovanje i povijest predmeta onih kreativnih struka i područja oblikovanja koja pripadaju tom širokom dijapazonu muzejskih zbirka u rasponu od 14. stoljeća do danas. Izbor, također, pretpostavlja istraživanje i poznavanje terena, otkrivanje, prepoznavanje i vrednovanje predmeta, a pretpostavlja i spoznaju da je jednako važno izabrati reprezentativan kao i karakterističan predmet-spomenik, ili predmet-dokument, koji će svaki na svoj način biti, ili, muzejskom obradbom, postati izvori podataka bilo vrhunskim dostignućima na određenom području ljudskog stvaranja, bilo potvrda - ili negacija - mogućnosti njihove šire društvene korisnosti, odnosno značenja. Za muzej ovog našeg tipa nema one sretne mogućnosti koju na pr. svojim beskrajnim bogatstvom priroda pruža prirodoslovcima nudeći im sâma muzealije, ili što ih slojevi zemlje i more čuvaju arheolozima, dok ih jedni i drugi, znanstveno planirano, ne otkriju i izaberu. S ciljem sistematskog popunjavanja i nadograđivanja fundusa može Muzej za umjetnost i obrt ostvarivati svoj izbor jedino o t k u p o m.

Kao i svaki otkup, tako se i ovaj muzejski ostvaruje na tržištu. Podvrgnut je svim zakonima tržišta po kojima se sva naša "muzealija" kao dio naše i evropske kulturne baštine pretvara u robu, i to robu posve osobitih osebina. Stvorena nekoć ili nedavno kao više ili manje idealno društveno potrošno dobro, prepoznata kao "muzealija" dubi osebinu "potrošnog dobra", pa se obogaćena muzeološkom obradbom, pretvara u spomenik-dokument kulture. No, isti taj spomenik-dokument, ostajući na tržištu makar i s aurom "antikviteta", može obilaziti svijetom kao "roba-valuta" kojoj cijena danas na svjetskom i na našem tržištu vrtoglavo raste, analognu utrci za ulaganjem novca u tu, po mnogima, najsigurniju valutu. Takvo stanje, uz dosta problema materijalne prirode, otežava Muzeju normalnu nabavnu politiku još i stoga što je osobito velika potražnja i zanimanje za spomenike kulture s onih područja stvaranja

Dio postava izložbe - Otkupi za muzej 1962 - 1974 - u Muzeju za umjetnost i obrt

koja po svojoj sadržajnoj strukturi pokriva Muzej za umjetnost i obrt. Strastveno kolekcioniranje, često s namjerom unosnog prometanja: stilskog namještaja, starog porculana i stakla, srebra, zlata, nakita, portretnih minijatura, skulptura i slika manjih dimenzija - od baroka do secesije - a pogotovo laglje prenosivih predmeta. Koliko stvarnih muzealija tone u toj bujici, koliko poznatih i neprepoznatih djela domaćih majstora, što su u nas živjela stoljećima, sada se u tren oka presađuju u tuđa podneblja! To više, što se u ovoj trci otkupljuje brzo, efikasno, bez žiro-računa, bez računa uopće, zanemarujući zakonsko pravo preče kupnje koje pripada muzejima.

Tema izložbe izaziva osvrt na iznijete probleme, jer izložba iznosi pred javnost rezultate zajedničkih nastojanja i napora foruma i organa za unapređivanje kulturnih djelatnosti SR Hrvatske i Grada Zagreba kao i Muzeja za umjetnost i obrt da bi se o t k u p o m spasio od nestajanja u anonimnost -- i u nepovrat - barem dio vrijednog i nenadoknadivog spomeničkog fonda i da bi se u isto vrijeme, sustavnije i prema logičnoj pripadnosti predmeta, popunjavale neke praznine u dragocjenom fundusu jedinog specijaliziranog muzeja ovog tipa u Hrvatskoj i jednog među najstarijima ove vrsti u Evropi.

Koncipirajući izložbu, Stručni kolegij muzeja uvidio je da u raspoloživom muzejskom prostoru ne će biti moguće izložiti s v e poslijeratne prinove muzejskom fundusu, pa je, iako je izložba posvećena tridesetoj obljetnici oslobođenja odlučio da izloži javnosti prinove koje su u Muzej stigle otkupom nakon 1. lipnja 1962.godine. Tada je posve preuređen Muzej bio otvoren javnosti, i u sve izložene zbirke bili su uvršteni mnogi od predmeta što su u muzejski fundus bili stigli jednako poslijeratnom akcijom spašavanja spomenika kulture iz ugroženih i razorenih lokaliteta u Hrvatskoj, kao i darovanjem ili otkupom. Isto su tako i pojedine tematske izložbe uvrstile dio poslijeratnih prinova iz razdoblja prije 1962.godine. Opravdanost ovako koncipirane izložbe potkrepljuje donekle i činjenica što je, skoro sukladno razdoblju koje izložba obuhvaća, u sustav financiranja naših muzeja uveden nov princip osnivanjem posebnih fondova - Republike i Grada - namijenjenih "za otkup spomenika kulture i umjetnina". Ponajprije su sredstva iz tih fondova bila dopunom stavkama "za otkup predmeta za zbirke" u tadašnjim budžetima muzeja, da bi napokon za pojedine muzeje - među kojima i za Muzej za umjetnost i obrt - sredstva iz tih fondova postala jedinim materijalnim izvorom za realiziranje cijele otkupne politike. Pomoću fondova i njihovih komisija za otkup omogućeno je pojedinim muzejima da s vremena na vrijeme vrše nabavke koje su ranije, iz vlastitih "budžeta" bile neostvarive i nezamislive zbog visokih tržišnih cijena. Ali ta beneficija ima i svoju tamnu stranu. Otkup za muzeje preko fondova i komisija odvija se presporo, s odviše administrativnih postupaka, tako da između ponude, odnosno prijedloga iz muzeja, i isplate računa vlasniku predmeta prođe i nekoliko mjeseci. Zbog ograničenih sredstava u fondovima, neki se za muzeje značajni prijedlozi odbijaju. Ima i obveza dužne participacije u sredstvima od muzeja ili od područnih organa Republici.

Prema živom, ponekad nemilosrdnom tržištu muzeji često nisu konkurentno sposobni. Oni bi to postali u mnogo većoj mjeri s odgo-varajućim sredstvima za slobodno, namjensko raspolaganje, što bi izvanredno potaknulo priliv ponuda na otkup neposredno muzeju od

strane onih vlasnika spomenika i muzejski vrijednih predmeta koji, ne samo sentimentalno, već i s kultiviranim odnosom prema vrijednostima kulturne baštine, žele znati gdje će se te vrijednosti dalje čuvati i gdje će trajati. Na takvu se odnosu temelje i poticaji darovanja muzejima.

Kao i ranije, Muzej je u ovom posljednjem razdoblju koje obuhvaća izložba primio mnogo veoma vrijednih darova koji se u pojedinim zbirka i za pojedina razdoblja svrstavaju među vrhunska dostignuća, a koji su kao pojava dragocjen kulturološki podatak o izvanrednom odnosu jednog dijela naše javnosti, kako prema kulturnoj baštini, tako i prema ustanovama što je čuvaju i prema ovome Muzeju napose.

Da bi adekvatno izrazio svoje priznanje i ugodnu obvezu prema svim darovateljima, i istaknuo ne samo količinu darovanog materijala nego još više njegov socio-kulturološki profil, Muzej namjerava u dogledno vrijeme prirediti izložbu darovanih predmeta iz poslijeratnog razdoblja. Ova današnja izložba nije mogla obuhvatiti taj dio fundusa zbog pomanjkanja izložbenog prostora. Osim toga, koncepcija ove izložbe, kojom Muzej želi - i mora - dokumentirati svoja stanovišta pri izboru muzealija za popunjavanje, povećavanje i nadograđivanje fundusa, razlikuje se bitno od koncepcije izložbe darova.

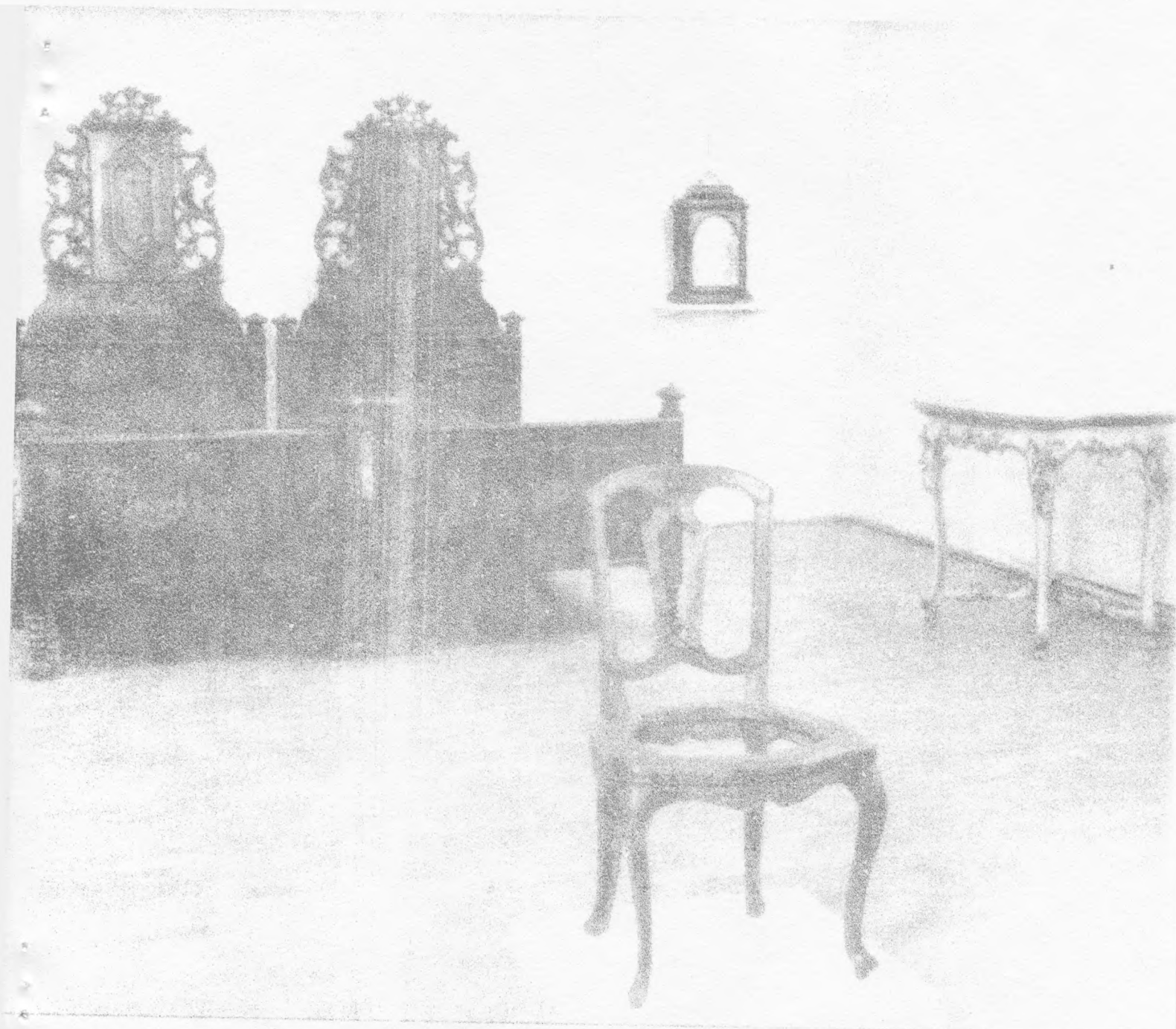
Zbog ove izložbe, koja pokazuje rezultate dvanaestogodišnjih otkupa za muzej, trebalo je demontirati stalni muzejski postav iz svih prostorija na prvom i drugom katu muzejske zgrade. Svi izloženi predmeti nabavljeni su otkupom i sredstvima iz nabrojanih već izvora.

Veoma malen postotak od izloženih predmeta, a ima ih ukupno do 1500, otkupljen je tzv. vlastitim sredstvima Muzeja i on pokazuje da Muzej može tek u rijetkim slučajevima posredovati svojim, više nego skromnim, sredstvima čineći hitne "zaštitne" otkupe. U iznimnim se prilikama događalo da su odgovarajući republički ili gradski organi intervenirali većim svotama kad je trebalo hitno otkupiti vrijedan muzejski predmet koji bi inače nestao iz vidokrug muzejske ili konzervatorske pažnje.

Koliko je to prostor dozvoljavao, izložci su "grubim" kronološkim redoslijedom raspoređeni kompleksno - osim skupine djela starijeg kiparstva, pa primjeraka iz početnih razdoblja industrijskog oblikovanja, predmeta zbirke fotografike i zbirke odjeće.

Obuhvaćaju vrijeme od godina oko 1500. do danas, i reprezentiraju razvojna razdoblja u stilsko-morfološkom, tehnološkom i funkcionalnom izrazu evropske i domaće, umjetničke i industrijske, proizvodnje i oblikovanja u ovom velikom rasponu vremena.

Izložba bi trebalo da pokaže - i dokaže - kako se otkupna politika Muzeja rukovodila višestrukim namjerama: da stari, izvanredno vrijedan muzejski fondus koji se stvara već od osnutka Muzeja, 1880. godine, nadogradi i poveća jednako vrijednim muzealijama; da u tom fundusu potpunije ili posve iz nova dokumentira reprezentativnim ili karakterističnim predmetima ona razdoblja i razvojne pojave koje su - nužnošću mogućih spoznaja prošlih generacija - bile zanemarene; da poveća i razvije one zbirke koje svojim značenjem i dosadašnjim sastavom pružaju perspektivu stvaranja novih, tematski zaokruženih muzejskih odjela; da poveća udjel

Dio postava izložbe - Otkupi za muzej 1962 - 1974 - u Muzeju za umjetnost i obrt

radova i djela domaćih majstora na svim područjima stvaranja, i to na takav način da bi se uz bogat fundus reprezentativnih djela evropskog podrijetla, što ih Muzej posjeduje i izlaže, komparativno mogao ocijeniti i istaknuti udjel domaće proizvodnje i oblikovanja kroz sva relevantna razdoblja; da ukorak s najnovijim znanstvenim spoznajama o značenju industrijskih revolucija u prošlosti, a u skladu s naglim razvitkom industrijalizacije kod nas, proširi raspon svog zanimanja na nova područja i na nove pojave u oblikovanju predmeta čovjekove okoline.

Za ostvarivanje ovog potonjeg iskrsava nekoliko specifičnih problema koji ne ovise samo o materijalnim sredstvima za otkup nego i o mogućem načinu otkupa, kao i o stanju na tržištu - u užem i širem smislu. Ovose i o pojavama u našoj uveznoj politici i o stanju naše novije i suvremene industrijske proizvodnje odnosno dizajna. Potrebe dokumentiranja naše sadašnjosti - za budućnost - u fundusu za to specijaliziranog muzeja ne mogu se zadovoljiti samo otkupom komisija Fondova na izložbama (koje su ponajviše izložbe unikatnih djela iz područja tzv. primijenjenih umjetnosti ili ponekih prototipova za industrijsku proizvodnju). A otkup u trgovinama tog suvremenog, industrijski proizvedenog materijala - koji također ide u red muzealija - ne ulazi u nomenklaturu djela što ih otkupljuju Fondovi. Zna se da ima otvorenih problema na području "dobrog dizajna" koje naše društvo još mora riješiti, ali je poznato i to da uz dobre povremene izložbe može rješavanju tih problema pripomoći i jedan muzej, koji u svom stalnom postavu izlaže primjere najboljih dostignuća dizajna iz onih razvijenih sredina gdje je taj već generacijama provjeravan.

I bez istraživalačkih putovanja (s deviznim sredstvima) do središta dobrog dizajna s namjerom stručnog i promišljenog izbora za muzejski fundus, ovaj bi se problem mogao uspješnije rješavati boljom i odgovornijom orijentacijom našeg u v o z a, koji nas guši izborom predmeta holivudskog ukusa umjesto da se usmjeri izboru najboljeg, prema tome i najhumanijeg što našoj zajednici pristaje. Za sva ranija stilska razdoblja kao i za sva područja oblikovanja, muzejski fundus raspolaže ponajboljim primjerima evropske umjetničke proizvodnje i oblikovanja osim za razdoblje dvadesetog stoljeća i ovo poslijeratno. Za ovo posljednje vrijeme Muzej je orijentiran samo na domaći industrijski dizajn (i ostalu umjetničku proizvodnju) što stvara nagli prijelom u karakteru muzejskog fundusa. Tek tu i tamo stižu u fundus osamljeni primjerci dobrog evropskog dizajna, zahvaljujući darovima s poneke muzejske izložbe ili minimalno mogućim, sporadičnim otkupima, dok bi za iole sustavniji izbor prinova te vrsti trebalo stvoriti korektive u načinu nabavljanja kako evropske tako i domaće proizvodnje. Ova potonja pruža nam na svojim razvijenim područjima - kožarstvo, staklarstvo, odjevna konfekcija na pr. - mogućnosti za dobar izbor, koji ne bi ostao samo dokument početničkih nastojanja.

Za volju izložbe skinut je dosadašnji muzejski stalni postav, koji je veoma škrtim i reduciranim izborom izložaka - u odnosu na cijeli muzejski fundus - bio ilustrirao u svojim kompleksnim zbirkama razvitak kulture stanovanja i oblikovanja od 14. stoljeća do danas. Ova izložba prikazuje d o p u n e najstarijem, starom i novijem muzejskom fundusu, izvršene prema nabrojenim principima. Ona pokazuje da su ovi izloženi predmeti zapravo materijal čitava jednog novog muzeja. On doduše nema potpuno zaokružen profil, jer

ne uključuje onu "nevidljivu" stranu fundusa koja, s izložbom, tvori cjelinu tj. temeljne vrijednosti Muzeja za umjetnost i obrt, ujedno dobar dio naše kulturne baštine.

Uza sve probleme koji su ovdje kritički iznijeti, izložba će - po uvjerenju organizatora - pokazati da su društvena zajednica i njezini odgovarajući forumi i organi nastojali svim svojim raspoloživim sredstvima zadovoljiti prijedlozima proizašlim iz otkupne politike Muzeja. Rezultate ovih nastojanja Muzej izlaže široj javnosti.

Ne bi pri tom valjalo zaboraviti muzejski stručno-znanstveni doprinos otkrivanju, muzeološkoj obradbi i restauriranju ovih muzealija, a ni trajni doprinos Muzeja pri njihovom daljnjem čuvanju, izlaganju javnosti i znanstvenom publiciranju.

Zdenka Munk

- Izložba suvremenog finskog dizajna, prikazana je od 5-29.VI 1975. pod pokroviteljstvom Dr Urha K. Kekkonena i Josipa Broza Tita. Pozivnica.

POVIJESNI MUZEJ HRVATSKE

"Pučki ustanak Matije Ivanića na Hvaru i Visu 1510-1514" naslov je izložbe iz serije "Hrvatski krajevi i gradovi u prošlosti". Izložbu je otvorio uz uvodno predavanje, 4.II 1975., pukovnik Ante Gabelić. Priprema izložbe - Centar za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara. Pozivnica.

- U čast 30.godišnjice oslobođenja, Muzej je, pored Svečane akademije postavio izložbu radova amatera iz radnih organizacija u kojima PMH održava svoje izložbe. Pozivnica. 17.V-15.VI 1975.

- Izložba iz serije "Iz prošlosti naroda Jugoslavije" podjeljena je na izložbu u spomen stogodišnjice bosansko-hercegovačkog ustanka 1875-1878 i na izložbu - zbirka jatagana. Uz povijesni uvod izloženi su predmeti i građa koji se čuvaju u PMH: zbirka dokumenata o radu Obrovačkog odbora, slike i crteži slikara Ferde Quiquereza koji je pratio crnogorsku vojsku. Istovremeno je izložena vrijedna i bogata zbirka jatagana, dio zbirke oružja PMH. Pozivnica. 11.IV-15.VI 1975.

- Predavanje uz "Izložbu u spomen stogodišnjice Bosansko-hercegovačkog ustanka".

Ponedjeljak 19.svibnja 1975.

Marija Šercer, Obrovački odbor i Bosansko-hercegovački ustanak
Iza predavanja projekcija filma Fedora Vidasa "Zagrebački Gornji grad"

Četvrtak 22.svibnja 1975.

Dr Marijana Schneider, Slikar Ferdo Quiquerez i njegov rad u Crnoj Gori i Hercegovini /uz dijapozitive/

Iza predavanja projekcija dijapozitiva izložbe Povijesnog muzeja Hrvatske "Portreti 1800-1870" u Narodnom muzeju u Beogradu.

- Retrospektivna izložba, u spomen 150-godišnjice rođenja slikara Ivana Z a s c h e-a (1825-1863), prikazana je od 1.VII-28.IX 1975. Izložba je prikazala, s oko 150 originalnih djela i dokumentacijom, cjelokupan slikarski rad Zaschea-portrete, krajo-like, prizore iz njegova vremena, osobito iz seljačkog života, i crkvene slike. Pozivnica.

SALON LIKUM

Izložba slika, Marte Mekanec - Filipčić, prikazana od 13-24.XII 74. dopunjena je malim informativnim katalogom sa osnovnim podacima o slikarici i kataloškim podacima za 18 izloženih ulja i lo tempera.

UMJETNIČKI PAVILJON

Retrospektivna izložba slika, crteža, scenografija, Marijana T r e p š e, prikazana je od 8-30.I 1975. Autor izložbe je kustos Muzeja za umjetnost i obrt, Guido Q u i e n. Pozivnica.

ZAVOD ZA KULTURU SR HRVATSKE

Informacija o Zavodu za kulturu
SR Hrvatske i molba za suradnju

Zavod za kulturu SR Hrvatske osnovan je početkom ove godine na temelju posebnog zakona što ga je donio Sabor SR Hrvatske, sa zadatkom "trajnog i sustavnog proučavanja društvenih potreba na području kulture", te u skladu s tim sa zadatkom "unapređivanja kulturnog razvoja u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj". Poslove što ih obuhvaćaju ovi zadaci Sabor je svrstao u kategoriju djelatnosti od posebnog društvenog interesa.

Pristupajući praktičnom organiziranju vlastite djelatnosti, kao samostalna organizacija udruženog rada, želimo Vas upoznati s nekoliko načela kojih smo se pridržavali i s nekim obilježjima našeg programa rada.

Polazeći od uvjerenja da nije moguće stvarati instrumente kulturne politike samoupravnog socijalističkog društva bez temeljite, široke pravovremene informacije, Zavod će dio svoje osnovne djelatnosti posvećivati stvaranju efikasnog informacionog sistema čija će osnova biti organizirano sakupljena i sređena dokumentacija. Međutim, Zavod će posebnu pažnju posvetiti korištenju informacija i dokumenata, gledajući u organiziranju primjene sakupljenih informacija jedan od zadataka i rezultata vlastitog rada. Preko Biltena što ga kani izdavati, a i na drugi način, Zavod će nastojati da sve potencijalne korisnike opslužuje osnovnim informacijama, da ih upoznaje s vlastitim istraživanjima, analizama i prijedlozima cjelovitih rješenja kulturnog razvoja.

Osim vlastitih istraživanja, Zavod za kulturu SR Hrvatske poklanjat će veliku pažnju koordinaciji istraživanja pojedinih znanstvenih i kulturnih ustanova, inicirajući interdisciplinarnе programe ili podstičući njihovo odvijanje tamo gdje se oni jave. Pristupajući uvijek cjelini kulturne situacije i kulturi kao glo-

balnoj društvenoj pojavi preko vlastitih projekata i na drugi način Zavod će potpomagati planirano specijaliziranje pojedinih ustanova u Republici, ili istraživačkih punktova, za određeni tip istraživanja kulture, te voditi evidenciju kadrova, projekata i inicijativa.

Kao logičan nastavak suradnje i koordinacije na području Socijalističke Republike Hrvatske, Zavod će aktivno surađivati sa srodnim ustanovama izvan granica Republike, nastojeći da s nosiocima srodnih djelatnosti iz drugih republika i sredina usklađuje planove istraživanja, preuzima zadatke općejugoslavenskog karaktera, surađuje i radi na standardizaciji pokazatelja za utvrđivanje društvenih potreba i planiranje razvoja, usklađuje stručnu terminologiju i slično.

Međunarodnu suradnju Zavod će razvijati preko međunarodnih organizacija, preko UNESCO-a, i drugih, ali i neposrednim kontaktom s ustanovama po karakteru srodnim našem Zavodu, a što su posljednjih godina osnivane na različitim stranama svijeta. S te će strane Zavod najtješnje surađivati i s Komisijom za kulturne veze s inozemstvom Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske.

Dajući Vam ovu prvu i najsumarniju informaciju o našoj djelatnosti, nadamo se da ćete nam u zajedničkom cilju pružiti pomoć i suradnju.

Molimo Vas da zabilježite naš naslov i da nam redovno šaljete sve informacije koje priređujete ili s kojim raspolazete, kao i kopije Vaših materijala i sve ostale dokumente koji će nam biti od pomoći u ostvarivanju našeg društvenog zadatka i funkcije.

Božidar Gagro

Z e n i c a

MUZEJ GRADA ZENICE

Izložba slika, akad.slikara, Radenka Miševića, prikazana je od 15-25.II 1975. Katalog u izdanju Muzeja uredio Fikret Ibrahimpašić. Predgovor D.Stojanović-Sip, biografski i kataloški podaci te 2 reprodukcije. Na kraju kataloga dan je prikaz "Zenica - tragovi i vidici kulture", Fikreta Ibrahimpašića. Pozivnica.

Z a g r e b

TIFLOLOŠKI MUZEJ SAVEZA SLIJEPIH JUGOSLAVIJE

POKRETNNA IZLOŽBA: autori V. Brodnjak & D. Šiftar

Prije nešto više od godine dana Tiflološki muzej Saveza slijepih Jugoslavije organizirao je dvije putujuće izložbe sa ciljem da širu javnost upozna sa životom i radom slijepih.

S obzirom na svoj karakter, izložba je trebala biti izvedena tako da omogućuje što lakše i jednostavnije postavljanje i rastavljanje.

Kao modul uzet je jedan pano, dimenzija 100 x 70 cm, učvršćen između dvije metalne cijevi-nosača, čijim se multipliranjem izložba može povećati (ovisno o broju modula) i postavljati u nekoliko varijanti, primjereno datom prostoru; npr. u nizu, u kut, zvjezdasto, cik-cak itd.

Moduli se međusobno lako i brzo spajaju pomoću jednostavnih spona. Za kompletno postavljanje, na primjer četiri panoa, jednom je čovjeku potrebno cca 10 minuta.

Na panell-ploče obostrano su kaširane fotografije. Opisi su izvedeni Letrasetom, a čitav je pano zaštićen bezbojnom prozirnom plastičnom folijom, koja omogućuje jednostavno čišćenje i održavanje.

Zajedno s panoima projektirani su i izložbeni podesti, također jednostavne konstrukcije. Sastoje se od dva metalna okvira koji se umeću jedan u drugi i prekrivaju drvenom pločom, na kojoj se izlažu eksponati.

Sklopljeni, svi elementi izložbe zauzimaju veoma malo prostora i slažu se u sanduk za transportiranje, opremljen hvatačima koji onemogućuju oštećivanje prilikom transporta i manipulacije.

Ukupna težina izložbe od 4 panoa, 2 podesta i transportnog sanduka manja je od 90 kg.